

Dėl Los Angeles lietuvių parapijos

Lietuvis klebonas atiduoda lietuvišką parapiją amerikiečiams

Lietuvių tautos istorija yra įrašyti rusų caro laikais lietuvių katalikų persekiojimams Krašiuose.

Antrasis kruvinasis lietuvių tikinčiųjų persekiojimų laikotarpis — Lenkijos okupacijos laikotarpis Vilniaus krašte.

Visi šie lietuvių katalikų žlugdymai susilaukė stipraus gerų lietuvių kunigų pasipriešinimo.

Svarbiausieji iškilioliai lietuvių tikinčiųjų priešininkai būdavo aršūs lietuvių tautos priešai: caro rusai, lenkai šovinistai, komunistai rusai. (Čia neiečiama Prūsijos lietuviai, nemažiau kentėję ir nukentėję nuo kaizerio vokiečių, Hitlerio nacijų).

Šio mūsų rašinio pagrindiniu veikėju yra kunigas klebonas Jonas A. Kučingis, gimęs 1908. XII. 23 Sveikšnos valsč., Tauragės apskr. Be eilės mokslo įstaigų, kurias jis baigė, 1937 - 1938 metais buvo Šilalės vikaras, 1939 - 40 m. VI-tojo D. L. K. Margio pėstininkų pulko kapelionas, 1941 - 44 m. Teltių gimnazijos kapelionas, nuo 1947 m. Los Angeles, Calif. lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

KUO JIS PAGARSEJO?

Kun. klebonas Kučingis iki 1958 metų buvo nieku svarbesniu neišsiskiriantis per šv. Mišias rinkdavo aukas, statė bažnyčią, pirkė apylinkės namus, parapijiečiai jam (parapijai) aukodavo, leido laikraštėli, per lietuviškus parengimus ne-

vegdavo angliškai pakalbėti, kiekvieną lietuvišką organizaciją už naudojimąsi visų lietuvių bendrai išgyta sale turėdavo mokėti duoklę, organizavo ateitininkus, bendradarbiavo katalikų spaudoje, trokšdavo pagarbos.

Tačiau 1959 metais įvyko netikėtinas: Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas A. Kučingis panorio prie "savo" parapijos prijungti apie 200 amerikiečių katalikų (ne lietuvių) ir tuo tikslu pastatyti didoką parapijinę mokyklą.

Kas įvyktų to išdavėjo? — Atsakymas labai paprastas: Lietuviška parapija nustotų savo lietuviško charakterio, dauguma parapijos gyventojų būtų ne lietuviai, jo vadinamos ir skelbiamos "lietuviškos" mokyklos vaikų absoliučiai didžiąją daugumą sudarytų ne lietuviukai, daugumas parapijiečių nesuprastų lietuviškai kalbančių kunigų, lietuviškų pamokslų, jie neabejotinai prašytų dvasines vadovybės duoti angliškai kalbančius kunigus, pamokslus skaityti angliškai, jų vaikus mokyti angliškai — kaip parapijiečių daugumą pageidauja.

Iškiliolnė Šv. Kazimiero lietuvių parapija yra lietuviška, kadangi ją remia ne tik parapijos ribose gyvena lietuviai, bet ir plačiose Los Angeles apylinkėse esantieji. Ji aukštosios dvasiškosios pripažinta ir vadinama LIETUVIŠKA parapija, nes pastatyta, išlaikoma, ab-

soliučia dauguma, lietuvių. Reikalas visiškai pasikeistų prieš jos prikerkus pora šimtų ne lietuvių.

Keisčiausias dalykas, minėtą "reformą" remia ir visomis jėgomis gina lietuvis klebonas Kučingis. Gal pirmą kartą lietuvių tikinčiųjų istorijoje prieš lietuvių kunigą viešai kovon išėjo VISOS katalikiškos lietuvių organizacijos esančios Los Angeles mieste. Prasidėjo kova: lietuvių kunigo klebono Kučingio — už lietuviškos parapijos panaikinimą, už lietuvių išgyto turto, teisių pardavimą amerikiečiams; iš kitos pusės — lietuvių katalikų: už lietuviškos parapijos išsaugojimą, už joje lietuviškų teisių išlaikymą, už lietuviukų mokymą lietuviškai, o ne angliškai.

Lietuviškų katalikiškų organizacijų veikėjai, vadovai tuoj nuykė tarėsi su kleb. kun. Kučingiu, norėdami jį atkalbėti nuo visiems lietuviams neabejotinai kenksmingo sumanymo. Jis buvo kietas, neperkalbamas, šiurkštus, grubus atsilankiusiems delegatams. Lietuviai nuyko pas kardinolą McIntyre, bet iš ten jie buvo beveik išvyti, kardinolas su jais nesiskaitė, juos išvadino neįmanėliais bažnyčios kenkėjais, juos išbarė, kad jie tebesvajoja savo vaikus išauklėti lietuviškai ir t. t. Tasai kardinolas netaktas lietuvių katalikų veikėjus labai užgavo.

Netrukus visi lietuviai katalikai susiorganizavo į Komitetą: Los Angeles Lietuvių Katalikų Organizaciją Komitetą Šv. Kazimiero Parapijos Lietuviškos Teisės Apsaugoti. Jos Valdybą sudaro žinomi lietuviai veikėjai: V. Kazlas, pirmininkas — Am. Liet. R. Katalikų Federacija, P. A. Raulinaitis, vicepirm. — Šv. Kazimiero Parapijos Choras, D. Karaliūtė, sekret. — Studentų Ateitininkų Sąjunga, A. F. Skirius, išdinininkas — Vyčių Sendraugių kuopa, G. Valančius — Susivien. Liet. R. Kat. Amerikoje, L. Valiukas — Lietuvos Vyčių Kuopa, I. Medziukas — Ateitininkai Sendraugiai, P. Raulinaitienė — Liet. Kat. Moterų Sąjunga. Informacinė Komisija: J. Andrius, A. Dabšys, J. Jodelė, D. Karaliūtė, V. Pažūra, G. Valančius. Finansų Komisija: J. Ažuolaitis, B. Bradžionis, J. Kiškis, F. Kudirka, A. Skirius, B. Starkienė, F. Žukauskas.

Pastebėtina, kad prieš mi-

nėtai delegacijai atsilankant pas kardinolą McIntyre, iš jo įstaigos buvo patirta nuosirdumo, bet nuykus — po kelių dienų, — kada buvo sutarta lankymosi data — patirtas neleistinas grubumas, kardinolo nesiskaitymas su lietuviškai beveik galimas pavadinti chamizmu. Už liežuvio nesugauta, bet manoma, kad dalyką pakreipė kleb. kun. Kučingis, būsimum delegatus nušvietęs kaip visų parapijiečių pasmerktus išsišokėlius...

Komitetas darė įvairių žygių, pasiekęs net Romą. Bet... "juodas varnas krunktelėjo, visa giria linktelėjo" — kaip sakoma lietuviškoje mišleje. Kalifornijos Romos Katalikų oficioze The Tidings 1959 m. gegužės 19 laidoje, pirmame puslapyje rašoma, kad kardinolas McIntyre kanoniškai įkūręs dvi naujas parapijas. Rašydami apie Šv. Kazimiero parapiją — pažymi, kad ji įkurta 1941 metais "as a Lithuanian national parish".

Bausdamas neklausančiuosius — o jais yra beveik visi Kalifornijos lietuviai — klebonas Kučingis pradėjo neduoti "savo" parapijos salės, patalpų lietuvių susirinkimams, bažnyčioje, kaip turgaus aikštėje, išpašė didelį termometrą gautiesiems mokyklos statybai pinigams atžymėti. Jo nelaimė, lietuviai jau nebė akli vergai, ne kurti kad ir klebono tarnai, todėl tokie neleistini klebono Kučingio elgesiai išsukė tolesnę reakciją. Ją Los Angeles

Kun. J. A. Kučingis

Lietuvių Katalikų Organizaciją Komitetą išdėsto savo pranešime nr. 2, datuotame 1959 m. liepos 3 d.:

"TERITORIJA IR KAS TOLIAU?"

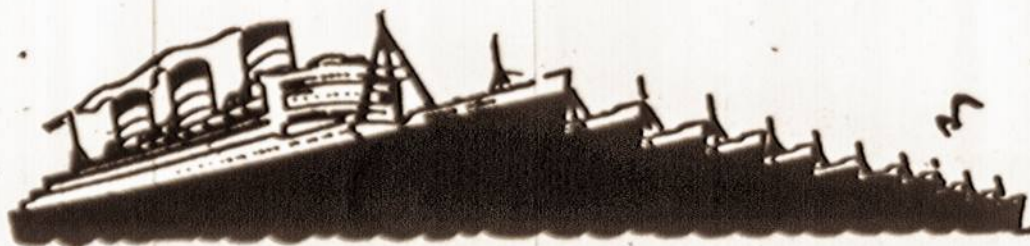
Kaip jau visiems Los Angeles lietuviams žinoma, Los Angeles Arkidvyskupas, nepaisydamas mūsų prašymų ir peticijų, paskelbė reformas ir Šv. Kazimiero personalinei parapijai priskyre teritoriją. Pagal arkidvyskupo oficiozo The Tidings (Nukelta į 9 psl.)

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS — visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI — su pilnu užtikrinimu siunčiami į visas pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA — visokios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ — pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas patarnavimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ — Income Tax — paruošimas.

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
311 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Telefonas: Market 2-4867

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Joseph Andrusis Insurance

Perkant — parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniais 1 val. p. iki 5 val. vak.

AR NEPERMOKATE už savo automobilio apdraudą?

VIRŠ 21,000,000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI SĄVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI, REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.

Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Clevelando lietuviai

J. ANTANAITIS

Lietuvos Atstovybės bylos Romoje užkulisiai

Lietuvių saležiečių įstaigos Italijoje vadovas kun. J. Zeliauskas, besilankydamas Clevelande, savo viešame pranešime apie tos įstaigos veiklą palietė ir mūsų atstovybės bylos Romoje užkulsius. Žinoma jis pasisakė perduodęs savo privačias informacijas, kaip tie reikalai Romos lietuvų sluogsniams atrodė. Įdomus šis jo aiškinimas savo atvirumu, ko stigo kai kuriems Clevelande.

Pranešėjo teigimu, Lenkijos kardinolui Wyšinskui išvykstant į Romą, to krašto komunistiniai valdovai statė sąlygų, kad girdi, mes išleidžiame išvykti ir grįžti atgal, bet jūs vykstate pas popiežių, kuris suokalbina su mūsų priešais, atseit su laisvosios Lenkijos atstovybe Romoje. Ši reikalą kaip nors sutvarkyti.

Nors naujasis popiežius pavergtasias tautas supranta ir užjautias, bet Lietuvos atstovybės byla išsprendęs, amerikietiskai išsireikšiant, "fifty-fifty." Tai esą, Lietuvos atstovybė Vatikane palikta, bet mūsų atstovas ne buvusiu ministerio, o atstovybės vedėjo titulu. Žinoma, mums Lietuviams — čia pat pridūrė kun. Zeliauskas — einas tas pareigas St. Girdvainis ir toliau lieka Lietuvos ministeris Vatikane, nes iš Lietuvos pusės, kas jam teisėtai suteikė tą titulą, niekas jo neatšaukė.

Esą, kai ta mūsų byla Vatikane buvo sprendžiama, lietuvių sluogsniai Romoje labai jaudinęsi ir dabar džiaugiasi,

kad tik taip pasibaigė. Ir tas laisvojo pasaulio lietuvių triukšmas, tos telegramos, kurios plaukė į Romą, užtarė mūsų atstovybę, buvę laiku ir vietoje.

Kontroversiškiausi atsiminimai

Jei gen. St. Raštikio dviejų tomų atsiminimai sukėlė nemažą triukšmą ir aštrių pasisakymų, tai šiuo atveju toli Raštiki pralenkia kuklesnis clevelandiečio Kazio Žuko vieno tomo atsiminimų leidinys. Nors vieno ir kito atsiminimų horizontas vienas ir tas pats: pradedant kario o baigiant, ministerio, politiko, visuomenininko, civilinio žmogaus ir kuo tik norint.

Jei Raštikio atsiminimai prieš skaudžią kritiką susilaukė ir užtarė, tai Žuko žmogaus ir kario atsiminimai pliekiami recenzijomis ir žodiniams atsiminimais. Jau vien dėl tų viešumon iškilusių pastabų bei patikslinimų K. Žuko atsiminimus galima pavadinti viena iš kontroversiškiausių pastarojo metų lietuvių išsivijos knygu.

Sako, generolas P. Čičagoje iškėlęs knygos autoriui bylą už tai, jog jis savo atsiminimuose teigias, kad kalbamas generolas nebaigęs rusų karo mokyklos. Paklaustas ar tai tiesa, K. Žukas sako, galimas dalykas, kad taip. Bet jei gen. P. įrodys kitaip, aš turėsiu drąsos savo tvirtinimą viešai atitaisyti...

Vis dėlto skaičiusių knyga, kai kuriais atvejais linkstama

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE:

Karščiai ir krepšinis

JUOZAS BACHUNAS VERKIA DĖL KREPŠININKŲ (IR SAVO MATERIALIŲ) NUOSTOLIŲ

Per paskutines 10 dienų Chicago turėjo labai nemalonų orą. Temperatūra virš 90°, nepaprasta dregmė, vos keli lašai lietaus. Tokios atmosferinėse sąlygose negalima buvo ir laukti jokio smarkesnio sąjūdzio ar... susikirtimo... ALTO vykdomasis komitetas pagaliau prisidėjo prie mūsų

manyti, kad tiesa yra ir K. Žuko pusėje. Pavyzdžiui, dėl karo stovio įvedimo. Nors ir kaip dėl jo priešingai beirodinėjo, pasiremdamas seimo stenogramomis, spaudoje K. Bielinis, niekam nekyla abejonių dėl tų stenogramų autentiškumo. Betgi žinomi ir faktai, kai ne tik ta viena partija vedė dvidegę politiką: oficialiai skelbė vienaip, o užkulisiuos veikė kitaip.

K. Žuko atsiminimų knygai rimčiausias priekaištas daromas, kad ji visą Lietuvos praeitį perdėtai juodai atvaizduojanti, užtat ji nei istorijai, nei priaugančiai kartai pamilti Lietuvą nepasitamsianti. Šiaip ji lengvai skaitoma, tarsi praeities įvykių reportažas.

krepšinininkų kelionės į Pietų Ameriką parėmimo su 500 dol. Dėl to labai triukšmavo DIRVA, nors, atrodo, visai be reikalo ir pagrindo.

Pereitą sekmadienį įvykusiame Dariaus-Girėno posto salėje krepšinininkų pagerbime prieš šios iškylos finansinės pusės ilgiau sustojo Juozas Bachunas. Girdi, patys sportininkai pasileisdami filon kelionėn neteko savo galimų uždarbių, bent po 600 dol. kiekvienas, bet, nekalbant apie to nuostolio padengimą, dar trūksta kelių tūkstančių faktinių kelionės išlaidų padengimui. Kadangi prieš tai dr. S. Biežis pažymėjo, kad sportininkai savo žygi galėjo atlikti tik Juozo Bachuno pagalbos (paskolos ar aukos forma) dėka, kai kam Bachuno vertinimas priminė Mato evangelijos garsiuosius žodžius:

"Taigi, duodamas išmaldos, netrimtuok ties savim trimtu, kaip kad veidmainiai daro sinagogose ir gatvėse, kad būtų žmonių gerbiami. B tikrųjų, sakau jums, jie atsiėmė savo užmokėsi. Taigi, duod-

VIRŠUJE: V. Adamkavičius, A. Vakselis ir P. Petrutis New Yorke tarėsi kur ir kaip gauti pinigų tam dviejų su viršum tūkstančių dolerių deficitui pamokėti.

Tysliavos, Jr. nuotrauka

dant išmaldą, tegui tavo kairioji nežino, ką tavo dešinioji žaro, kad tavo išmaldą būtų slaptoje, ir tavo Tėvas, kuris mato slaptoje, tau atsilygins." (Mato, 6, 2 - 4)

Toks puikus evangelijos patarimas galėtų puikiai sumažinti skausmą dėl patirtų nuostolių. Nejaugi norima ir garbės ir pelno?

Vykstantieji į JAV Lietuvių Bendruomenės Pirmąjį Visuotinį Suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo mėn. 5 ir 6 dienomis Detroito, Sheraton-Cadillac viešbutyje, gali iš anksto rezervuoti sau nakvynes, rašydami laiškus tiesioginiai viešbučiui šiuo adresu: The Sheraton-Cadillac Hotel, Detroit 31, Mich. Viešbutis rezervuoja šiam suvažiavimui 75 - 100 kambarių papigintomis kainomis: kambarys vienam asmeniui - 7 dol., kamb. dviem asmenims su dviguba lova - 11 dol., ir kamb. dviem asmenims su dviem lovom - 12 dol. Rezervuojant vietas pažymėti, kad vykstate į "Lithuanian American Community Congress," nes tik tokiu atveju gausite nuolaidą.

V. KUTKUS

1909

1959

STANDARD FEDERAL

Chicagos stipriausioji įstaiga

- Kodėl netaupyti stipriausioje ir saugiausioje taupymo įstaigoje, kurioje jau per pusę šimto metų lietuviai sėkmingai taupo?
- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5% - 5½% pagal įmokėjimą.

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR.,
Executive Vice-President

TURTAS \$66, 206, 126.00
ATSARGOS FONDAS \$6, 087, 682.00

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šest. nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. Ketvirtad. nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Trec. visai neatidroma.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Archer Ave. at Sacramento
PHONE Virginia 7-1141

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTODUJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9 - 6;
Sekmadieniais nuo 9 - 4.

Licensed by USSR
Tel. CHelsea 3-2583

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA, 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė ir patildma firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkindama. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike 7 - 12 dienu). Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir perduntimą.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y., Tel. APplegate 7-7257. Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Tel. Pioneer 9-2588.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn N. Y. Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

D A B A R

(Atkelta iš 1 psl.)

klausomybės Tarka su savo atsišaukimu dėl to dar neskuba.

Būtų gerai, kad Lietuvos Nepriklausomybės Tarką sudarančių organizacijų pirmininkai, V. Alkaninis, B. Bieliukas, dr. B. Nemickas ir L. Virbickas, kurie tekini atbėgo protestuoti prieš Vienybę, paskelbusią Vinco Rastenio "parodymus" bolševikams, dabar taip pat paskubėtų.

Net Dirva, kuri Vienybę dėl to irgi smerkė, dabar muša į būbną ir sako, kad jau reikia bendro plano, pasitinkant didžiausią laisvės priešą."

Eisenhoweis Europoje

(Atkelta iš 1 psl.)

Tuo tarpu kai amerikiečių — sovietų santykiuose laukiama atlyžio, pietryčių Azijoje pakilo juodi konflikto debesys. Mažoje Laos valstybėje komunistų ofensyva sukėlė chaosą. Aplamai imant, čia pasireiškė sena taisyklė. Kai tik santykiai Europoje kiek atlyžta, jie paastrėja Azijoje ir atvirkščiai. Laos karalija yra dalis buvusios prancūzų Indokinijos kolonijos, kuri po ilgesnių kovų buvo padalinta į dvi didelis dalis: baltą ir raudoną Vietnamą. Laos karalystė paliko vienoje administracijoje, tačiau komunistams buvo duota daugiau teisių negu reikėjo, jų tarpe ir teisė laikyti du batalijonus savo kariuomenės. Kai sustiprėjusi Laos vyriausybė užsimanė tuos du rau-

Liepos 17 d. prezidentas Eisenhoweris išleido proklamaciją, paskelbdamas Pavergtųjų Tautų Savaitę. Rugpjūčio 3 d. Jungtinių Valstybių prezidentas pranešė visuomenei pakvietęs Sovietų Sąjungos premjerą Chruščiovą aplankyti Ameriką ir prižadėjęs pats vėliau padaryti vizitą Sovietų Sąjungai.

Akivaizdus prieštaravimas tarp šių dviejų paskelbimų labai nustebino daugelį žmonių šioje šalyje ir užsieniuose. Ne vienam mūsų, kurie su džiaugsmu sveikiname Jungtinių Amerikos Valstybių kongreso pasisakymą pavergtųjų tautų klausimu ir prezidento liepos 17 d. proklamaciją, kilo klausimas, argi šios šalies vyriausybė pakeitė savo pažiūrą į Rusijos imperialistus, jeigu ji nutarė vyriausiąjį jų vadą priimti Washingtone, kaip garbės svečią.

Šis regimas prieštaravimas Jungtinių Amerikos Valstybių politikoje yra vienas iš daugelio nemalonių pasėjų tos "taikingos koegzistencijos" tarp Vakarų demokratijų iš vienos pusės ir totalitarinės komunistų diktatūros iš antros, kuri tęsiasi visą laiką po antrojo pasaulinio karo. Sovietų Rusijos valdovai,

donus batalijonus likviduoti, nuginkluotas ir internuotas buvo tik vienas, antras pasilėpė džiunglėse ir susilaukė paramos iš raudonosios Kinijos. Raudonoji Kinija kartu ir pakėlė didžiausią triukšmą, kaltindama agresiją amerikiečius, kurių toje karalijoje yra apie 170. Kartą visi tai įvyko kaip tik Nikitos viešnagės JAV išvakarėse, kai kas spėjo, kad tuo būdu raudonoji Kinija orinti sutrukdyti per didelį sovietų — amerikiečių santykių pagerėjimą, kiti tačiau nurodo, kad tai buvo padaryta visai kitokiais sumetimais. Girdi, dėl kelių problemų sovietams ir amerikiečiams esą labai sunku susitarti, per daug jau gyvybinės svarbos tos problemos, tačiau dėl Laos susitarti nebūtų per

Atsišaukimas į lietuvių visuomenę

Ryšium su Chruščiovo vizitu

jėgos keliu paėmę valdžią ir teroro priemonėmis toje valdžioje išsilaikydami, visą laiką siekia išplėsti savo galią pasaulyje, tuo tarpu kai Jungtinės Amerikos Valstybės ir jų sąjungininkai, neturėdami jokių agresingų siekių, geidžia tik teisingos ir pastovios taikos.

Kylantįjį iš šio pagrindinio prieštaravimo susikirtimai tarp Rytų ir Vakarų neviena kartą buvo privedę beveik prie karo. Vakarų demokratijos, norėdamos tos katastrofos išvengti, darė įvairių nuolaidų agresoriams. Taip atsitiko ir dabar. Berlyno krizė, kurią sąmoningai sukėlė Rusijos diktatorius Chruščiovas, paastrino tarptautinę įtampą iki tokio laipsnio, kad susidarė rimtas pavojus pasaulio taikai. Eisenhowerio-Chruščiovo apsikeitimas vizitais yra pasirinktas abiejų pusių kelias išbristi iš Berlyno krizės, kurios nesugebėjo pašalinti Užsienio Ministrų Konferencija Genevoje.

Reikia apgailestauti, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir mūsų sąjungininkai Vakarose nesurado geresnio būdo. SSSR diktatorius, kuris pastatė ultimatumą Vakarams, turį nemažą laimėjimą savo prestižui, gavęs kvietimą atvykti į Ameriką ir pasikalbėti su prezidentu šalies, kurią jisai grasino "palaidoti." Pats faktas, kad Chruščiovas šioai bus oficialiai priimtas ir vežiojamas iš miesto į miestą, gali sukelti Rusijos pavergtų kraštų žmonėse abejonę, ar Amerika nėra jų apeidusi, ir tuo sumažinti jų išlaisvinimo viltis bei atsparumą pavergėjui.

Tačiau mes pasitikime, kad Jungtinės Valstybės nėra pakeitusios savo pagrindinio nusistatymo tarptautinėje politikoje. Ši nauja nuolaida Sovietų agresoriams per daug nepakenks laisvė reikalui, jei Amerikos vyriausybė ir žmonės

daug sunku. Todėl sovietai ir iškėlė Laos į dėmesio centrą, kad davus progos Nikitai pavai-dinti taikos angelo rolę.

parodys Kremliaus vadui, čia jam besilankant, kad JAV neužmiršo skriaudų, kurias Rusijos valdovai padarė Rytų ir Centro Europos tautoms ir kad ji yra pasiryžusi visu griežtumu pasipriešinti tolimesniems Maskvos užsimojimams prieš laisvąjį pasaulį.

Mes, Amerikos lietuviai, galime ir privalome sustiprinti šią Amerikos valdžios ir žmonių nusistatymą, keldami savo balsą ir vieningai veikdami.

Amerikos Lietuvių Taryba pataria lietuvių visuomenei:

1. Prieš atvykstant į Jungtines Valstybes Rusijos diktatoriui Nikitai Chruščiovui ir taip pat jo lankymosi metu, šaukti masinius mitingus ir draugijų susirinkimus su tikslu pareikšti protestą prieš Sovietų Rusijos imperializmą;

2. Tuose mitinguose bei susirinkimuose priimti atitinkamas rezolucijas ir siūsti jas prezidentui Eisenhoweriui, valstybės sekretoriui Herteriui, savo senatoriams bei kongresmanams ir vietinei spaudai.

3. Inicijatyvos šioje veik-

loje turėtų imtis ALT skyriai ir draugijų sąryšiai, o kur tokių nėra, — paskirti draugijų valdybos arba specialiai šiam reikalui sudaryti komitetai; patartina, kad protesto pareiškimus bei reikalavimus laiškais siųstų į Washingtoną ir skelbtų vietinėje spaudoje ne tik organizacijos, bet ir paskiri asmenys;

4. Tartis ir kooperuoti, kur įmanoma, su kitų tautybių atšakingomis grupėmis dėl demonstracijų, bet vengti viso to, kas ardytų viešąją tvarką arba prasilenktų su šios šalies įstatymais;

5. Smerkiant grubuonišką Rusijos valdovų politiką, raginti JAV prezidentą pasakyti Sovietų Sąjungos premjerui, kad teisinga ir pastovi taika ateis į Europą tikai tada, kai Rusija pasitrauks iš savo natūralias prieškarines sienas ir grąžins suverenines teises Lietuvai bei kitoms Pabaltijo valstybėms — Latvijai ir Estijai.

Šitaip veikdami, Amerikos lietuviai panaudos Chruščiovo atvykimą į Jungtines Amerikos Valstybes, kaip progą pasitarnauti tarptautinei taikai ir stipriau iškelti Lietuvos išlaisvinimo reikalą.

ALT Vykdomasis Komitetas

JUODASIS RUGSĖJIS

Lietuvių tauta Sovietų pavergime ir lietuviai išeiviai laisvajame pasaulyje su didžia širdgėla sutiko žinią, kad JAV Prezidentas pakvietė Chruščiovą atvykti į JAV ir kad jis pats sutiko vykti į Sovietų Sąjungą revizito.

Lietuvių tauta šiuos įvykius skaudžiai pergyvena todėl, kad didžiausias pasaulio tironas ir tautų vergėjas laisvojo pasaulio didžiųjų jau pripažįstamas, kaip pakankamai garbingas, su kuriuo galima bendrauti, padėjus į šalį visus pažadus tirono nuskriaustiesiems, įskaitant ir liepos 17 paskelbtąją Pavergtųjų Tautų Savaitę.

Lietuvių tauta ir kitos Sovietų pavergtos tautos jau antras dešimtmetis nežino, kas yra taika. Visoms joms ir mums lietuviams TAIKA REIŠKIA IŠSILAISVINIMĄ iš Maskvos pavergimo. Nesakome, kad tai reikia siekti karu, bet taip pat negalime sutikti, kad mūsų ir kitų tautų ir valstybių pavergimas, prie kurio prisidėjo didžiųjų laisvojo pasaulio vyrų padarytos klaidos laike ir po antrojo pasaulinio karo, dabar būtų užantspauduotas jų naujai kartojamų politinių klaidų.

Mes norime, kad kiekviena kartą, kada Chruščiovas taria žodį TAIKA, jam būtų atsakoma IŠLAISVINIMAS. Mes manome, kad pavergtųjų išlaisvinimas turi būti primenamas Sovietų viršūnėms visur: Washingtone, Londone, Paryžiuje, Bonnoje, Romoje, Vatikane ir pačioje Maskvoje, ir visuomet,

pasinaudojus kiekviena proga, neišskiriant Chruščiovo atsilankymo JAV ir Prezidento Eisenhowerio atsilankymo Sovietų Sąjungoje.

Jei to nebus padaryta, 1959 metų rugsėjis — visiems pavergtiesiems bus JUODASIS RUGSĖJIS.

Kviečiame visas lietuvių organizacijas JAV ir visus tautiečius visose vietovėse — Washingtone, New Yorke, Detroitte, Chicagoje, Kalifornijoje ir kitur, kur Chruščiovas lankysis, dėtis prie protesto susirinkimų ir pikietavimų organizavimo kartu su kitų pavergtųjų tautybių organizacijomis, o taip pat talkinant amerikiečių organizacijoms, kurios ruošiasi didžiausią pasaulio tironą tinkamai sutikti ir savo nusistatymą Washingtonui pareikšti.

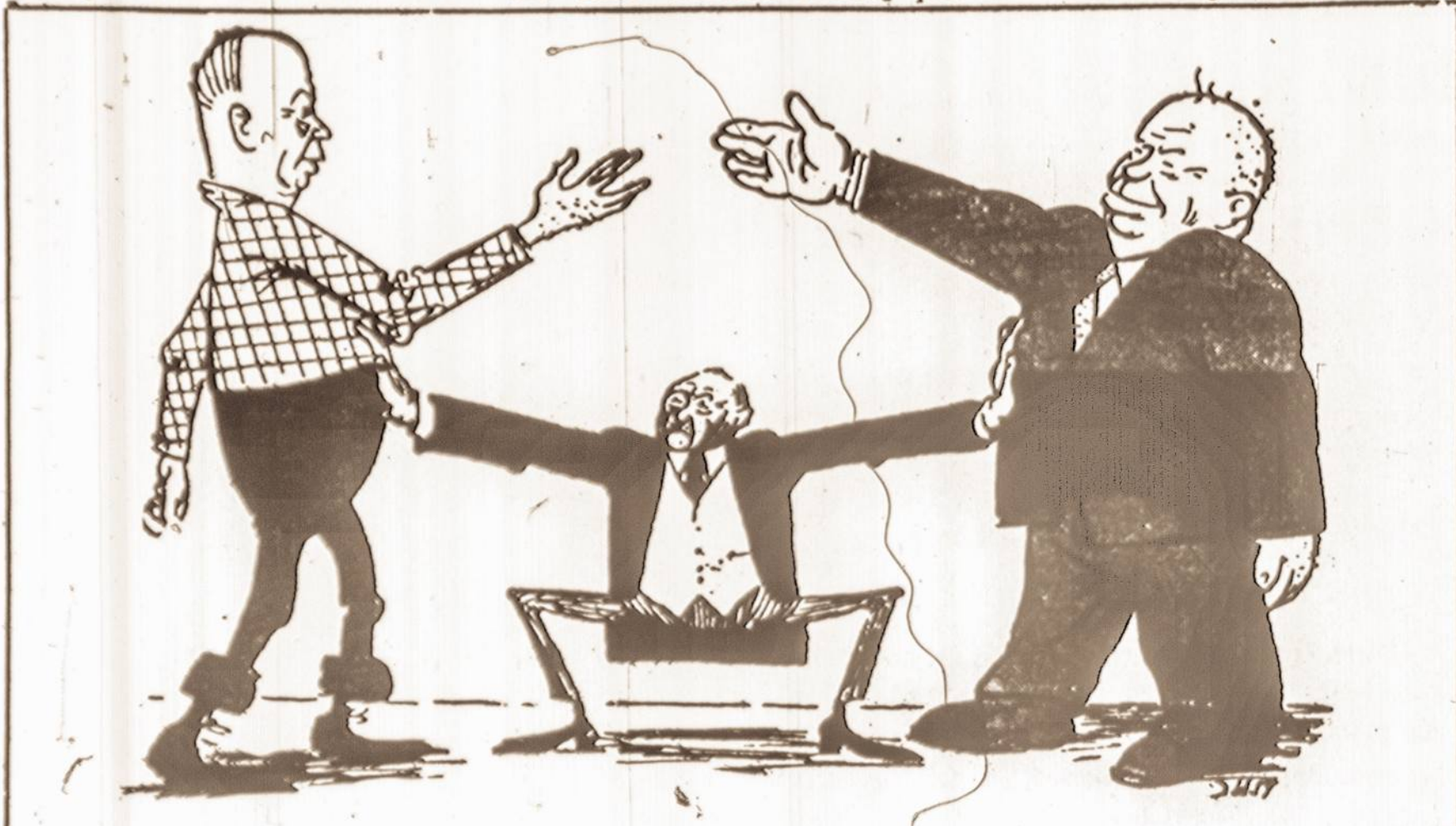
Visose kitose vietovėse, kuriose Chruščiovas nesilankys, lietuviškos organizacijos ir tautiečiai kviečiami imtis iniciatyvos kartu su kitų tautybių ir amerikietinėmis organizacijomis šaukti susirinkimus, juose gausiai dalyvauti ir priimti rezolucijas:

1. Pasitarimuose su Chruščiovu nepraeiti pro Sovietų pavergtųjų tautų klausimo tylomis;

2. Nedaryti jokių susitarimų su Sovietais, paliekant dabartinį tautų pavergimo status quo. Tai turi lygiai liesti visus pavergtus Europos kraštus būtinai įskaitant Baltijos valstybes.

3. Reikalauti kelti Sovietų pavergtųjų kraštų išlaisvinimo,

(Nukelta iš 5 psl.)

PEV Seimo memorandumas dėl Tarparlamentinės Unijos

Rugpjūčio 20 Pavergtųjų Europos Valstybių Seimas iškėlė laisvojo pasaulio parlamentų delegatams Tarparlamentinės Unijos konferencijoje savo memorandumą, kuriame griežtai protestuoja prieš dalyvavimą toje konferencijoje sovietinės diktatūros vadinamų parlamentų iš Centro ir Rytų Europos kraštų. Memorandumas primena, kad sovietinės diktatūros "parlamentų" dalyvavimas tarparlamentinėje unijoje prieštarauja šios unijos pagrindiniam tikslui: ugdyti demokratines institucijas ir skatinti taiką ir tarptautinį bendradarbiavimą. Nušvietęs vadinamos sovietinės demokratijos metodus ir sovietinių rinkimų apgaulingumą, PEV seimo memorandumas prašo laisvojo pasaulio parlamentarus Varšuvos konferencijoje atsiminti šiuo metų birželio Londono vykusio Atlanto Kongreso parapėjimą sovietų pavergtųjų valstybių atžvilgiu, kad laisvojo pasaulio atstovai niekada nedarytų pareiškimų ar veikimų, kurie tiesiogiai, ar netiesiogiai reikštų komunistinio režimo pripažinimą tuose kraštuose. Memorandumo išvados atsišaukia į laisvojo pasaulio parlamentarus, kad jie Varšuvos konferencijoje patvirtintų visoms tautoms teisę laisvai pasirinkti sau valdžią ir kad jie deklaruotų:

(a) kad tik valstybinės nepriklausomybės ir demokratinių laisvių atstatymas sovietų pavergtoms Europos tautoms šia tarptautinėje žemėje europinę zoną gali paversti taikos zona;

(b) kad, tik pašalinus sovietinę kariuomenę ir policiją, tarptautinėje priežiūroje praversti laisvi demokratiniai rinkimai lig šiol sovietinėje vergijoje esančiuose Europos kraštuose gali atstatyti pamintas žmonių teises ir laisves.

PEV Seimo pirmininkas S. Korbonskis aplankė JAV kongresmanus ir senatorius, kurie dalyvauja tarparlamentinės unijos konferencijoje Varšuvoje ir atkreipė jų dėmesį į sovietų siekimus tarparlamentinės unijos konferencijoje.

Sovietų - nacių šmokslo sukaktis

Rugpjūčio 23 suėjo 20 metų Stalino - Hitlerio slaptam susitarimui pasidalinti Baltijos valstybes, Lenkiją ir Rumuniją. Tos sukakties proga PEV Seimas priminė jos padarinius, kurie atnešė II-į pasaulinį karą ir 100 mil. europiečių sovietinę vergiją. PEV seimas taip pat išpėja laisvajį pasaulį, kad sovietiniai taikos šūkių anaiptol nereiškia, kad yra pasikeitę ir sovietų siekimai pasauliui susovietinti. Kaip 1939 sovietai, šmokslaudami su naciais, pasistmėjo pasauliui į karą, taip ir 1959, laikydami sovietinėje vergijoje trečdalią pasaulio, sovietai laiko pasauliui nuolatinei karo baimėje.

DAR SUSKUBSITE

Liko tik pora mėnesių užsiprenumeruoti Lietuvos Profesorių Draugijos Amerikoje leidžiamą žymaus tautos veikėjo ir mokslininko, pirmojo Žemės ūkio Akademijos rektoriaus prof. P. Matulionio biografiją parašytą moksl. miškininko Antano Rukūžos. Knyga leidžiama P. Matulionio darbus ir nuopelnus prisiminti ir jį pagerbti artėjant 100 metų nuo jo gimtadienio. Leidinys gausiai iliustruotas. Garbės prenumeratorių pavardės bus atspausdintos knygoje. Nepavėluokite. Siųskite 3 dol. ir savo adresą dar iki spalio 15 d.: Prof. St. DIRMANTAS, 4241 S. Maplewood, CHICAGO 32, Ill.

MAŽOJO RAŠEJO ATSIMINIMAI

IŠ MANO JAUNYSTĖS LAIKŲ

(Tęsinys)

Mano tėvas turėjo dvi paties - iš viso 7 sūnus ir 6 dukteris. Pirmosios žmonos vis trys vaikai išėjo į Ameriką. Tik vienas jų sugrįžo į savo gimtąjį kraštą. Antros paties čia, Amerikoje, buvome du sūnus ir dvi dukterys, kurių viena vėl grįžo Lietuvon.

Kaip ir kiti, kaimė auge, ganiau. Mano tėvas turėjo norą pinigų įieškoti. Pasitaisė vadin. štempelį (geležinę lazdelę, kaip stora vielą), kad juo galėtų bdyti žemę. Kai išgirdavo, kad kas, sutemus, matė laukuose ugnelę degant, eidavo įieškoti. Mačiau ir aš tokią ugnelę: rodos, dega, kaip šiaudai.

Kartą ariamoj vietoj tėvas rado karalienės Katarinos sidabrinų pinigų. Jų buvo tiek, kad pripildum kepurę. Už kiekvieną pinigą gavo po 10 aukštinų. Žmonės šnekėjo, kad tose vietose buvo paslėpta 12 bačkučių aukso, kurį užkasė kada ten bėgdami lenkai.

Kartą aš pats, ganydamas, buvau radęs pinigą. Lijo tada lietūs. Nuplovė visa, kas buvo paviršiuje. Kažkas prieš saulę žemėje žybtelėjo. Prieinu - nagl žvilga, kaip aukštinis (sakė, kad jis tikrai toks ir buvo) pinigas, didesnis, kaip pusė dolerio. Vaikai jį iš manęs išviliojo. Tėvas norėjo žinoti, koks tas mano rastasis. Nuėjo pas tuos vaikus į namus, norėjo tą pinigą atsiimti, bet - jau nėra.

Į mokykląėjau keturias žiemas, bet ir tai su pertraukomis. Tėvas, susigalvojęs, vis mane kuriam laikui sulaukydavो namie. "Vaikas eis eis į mokyklą ir pavirs rusku" - sakydavo jis. Kas lanko diena iš dienos, metai po metų, kol pabaigia, tas klasėje aiškina mus dalykus geriau sugaudo.

Mano mokslas buvo su spragomis. Dėlto man, po pertraukos grįžus į mokyklą, būdavo sunkiau.

Mūsų kaimo mokytoju visada būdavo paskiriamas rusas. Vartodavo tokias bauses: paklupdydavo ant kelių, papasidavo plaukus.

Norėjau būti kunigu. Jugniekas nenorėi būti prastu. Kunigas gerbiamas. Vėliau svajojau būti karininku. Ir būčiau buvęs. Bet tėvas nenorėjo leisti į mokslą, nes matė, kad aš vėliau nuo jo pabėgsiu. Antrosios žmonos tik viena mergaitė už mane vyresnė, o aš buvau vyriausias vaikas. Reikia esą žmogaus prie ūkio.

Ne vienas prasimušė į geresnį gyvenimą ir be tėvo sutikimo: būčiau ėjęs mokslus valdžios lėšomis. Tik paskiau būčiau turėjęs atitarnauti, kur tave skiria. Aš vis siečiau būti didesnis, negu esu.

Jaunį prasimano visokių išdaigų. Vaikams ypač būna juokai, kai prigauna žydų. Girkalnio žydai žinojo, kad mes gaudom šeškus. Už kailiuką mokėdavo 2 rublius. Pamatė mus miestely, klausdavo, ar neturi šeško. Kartą vietoj šeško pardaviau žydui voverę.

Nunešiau ją išidėjęs į maišą, kruta jame gyvas daiktas.

- Ką čia turi? Gyvą šešką?

Parodyki!

- Išbėgs, negali atrikti, - sakau.

Nuėjo žydas pas kaimyną, pažūrė, kas yra maiše. Kai tik atrišo, voverė išsigandusi šoko per langą - išmušė stiklą ir pabėgo.

- Tavo šeškas pabėgo. Atiduok pinigusi - reikalauja atėjęs žydas.

- Atiduok šešką, - sakau jam - tai grąžinsiu pinigusi.

Kai naktgoniai, susikūre

Antanas Burba - Kurelaitis

ugni, sugula prie jos, būna visokių "zbitukų." Kartą vieną toki "zbitukininką," kai jis prie mūsų ugnies užmigo, gerokai išgąsdinom. Jis buvo atsivedęs 6 arklius. Mes, jaunesnieji, surišom jo brizgulus (apinasčius), užnerėm jam už kojų ir pririšom prie medžio. Pajudintas, šoko mus vytiš, bet tuoj parpuolė. Mes nubėgom. Nieko nemanydamas, peiliu ėmė nuo kojų pjaustyti kiūtį. Apsizūrėjo, kad savo paties brizgulus pjausto. Arkliniai visko pridarydavo.

Kartą pramušgalviai išsiplakė iš kreidos buizės. Nutepė jaja bėg arkli - pasidarė baltas. Žmogus klausia, kur jo arklys, nepažįsta, kad jam šerštis pakeista. Priėjęs, jis paglostys - gi spalva šeršiai...

Mūsų troba buvo linksma. Dainų ir muzikos pas mus būdavo nuolatos. Brolis Jurgis, pirmosios motinos vaikas, buvo muzikantas, smuikuodavo. Du dėdės sūnūs taipgi buvo muzikantai. Vienas jų turėjo smuiką, kitas grodavo "basetle" (kontrabasu), o kartais klamtuodavo. Kai namie jiems nusibosdavo praktikuotis-lavintis, atėdavo pas mus. Jie trys grodavo vestuvėse. Buvo samdomi pagroti ir žydų vestuvėms - mokėdavo ir žydiškas polkas groti.

Į mažens buvau sumanus išsigalvoti visokių dalykų, kur kitas nepadarydavo, pav. mašinėli: sukasi sau vėjuje; tu pačiu laiku, kai sukasi, du vyrai lentas pjauna. Padarydavau kareivi su dviem kardais: jis kariauja, kerta kardais ir pats aplink sukasi. Matydamas, kad moterims būdavo sunku tarkuoti bulbes, iš medžio padariau būlbėms tarkuoti mašinėli. Pridėjau bulbių - ir tarkuojasi. Iš medžio buvau padaręs ir kuliamašinę: jos spragilai buvo mediniai, tik apkaustyti. Taipgi dariau javams valyti fuktelius.

Mūsų apylinkėje buvo toks ponas Mīlašius. Jo dvaras buvo ant Dubysos kranto, gal kokia rusiška mylia nuo mūsų kaimo. Bet savo vaikų jis neturėjo. Išgirdo, kad aš esąs gabus. Atvažiavęs pas mus, kalbina tėvą:

- Leisk sūnų pas mane į dvarą. Aš jį išleisiu į mokslą. Vasaros metu, kai nesimokys, galės kai ką padėti ūkyje, surašinėti pieno bidonus ar kitką.

Jis mane būtų išūnijęs. Ir jau būčiau gavęs trečią pavardę: iš Burbos-Kurelaičio būčiau pasidaręs Mīlašium. Buvau tada gal kokios 15-kos ar 16-kos metų. Norėjau pas jį eiti, bet nesutiko tėvas: "Tegu turi savo vaikų" - sumurmėjo.

(Bus daugiau)

Juodasis rugsėjis

(Atkelta iš 4 psl.)

kaip būtina sąlyga pastoviai ir teisingai taikai pasiekti.

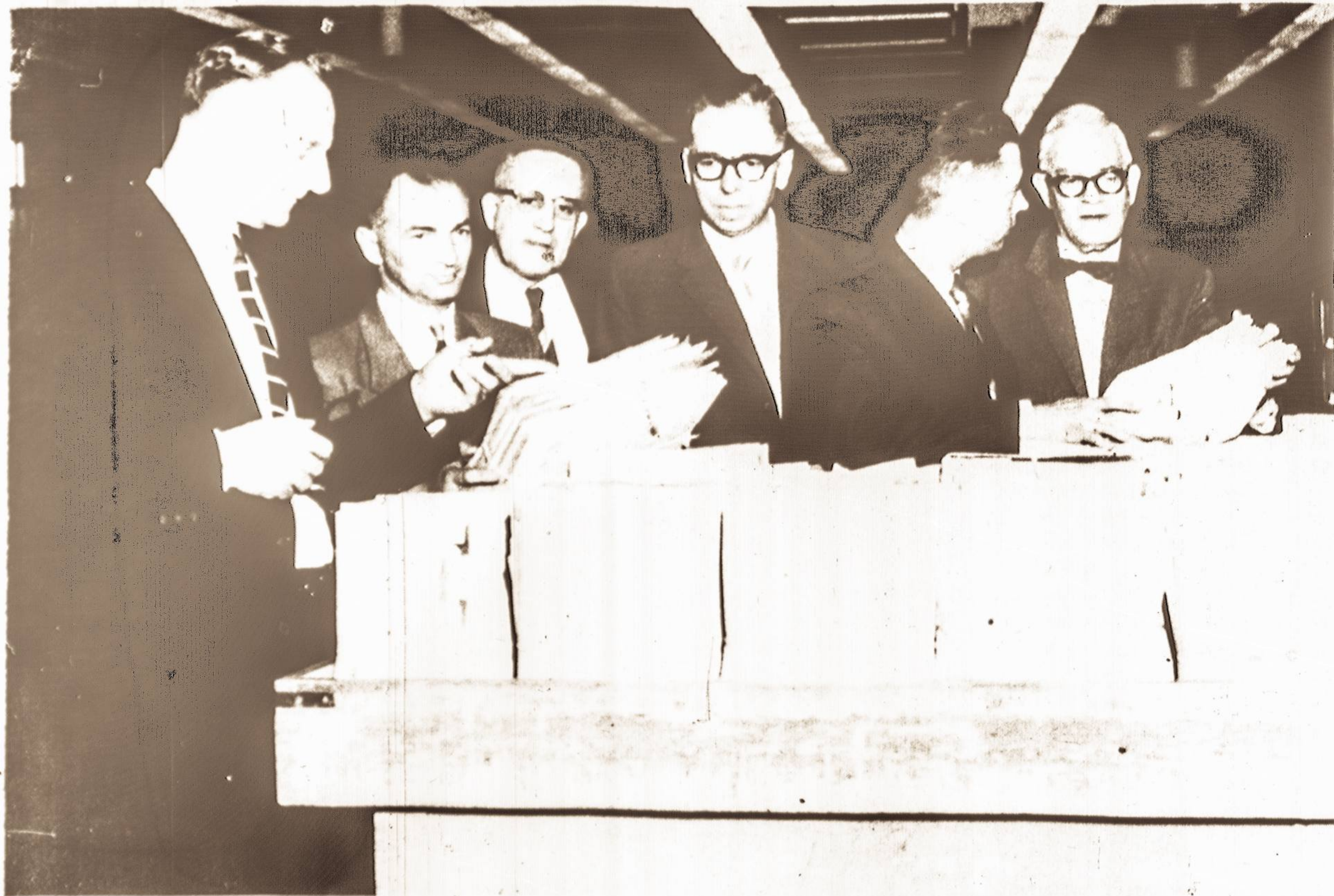
Rezoliucijas, susirinkimuose pasirašytas, siūsti į Baltuosius Rūmus, į Valstybės Departamentą, valstybių gubernatoriams, o taip pat vietos senatoriams bei kongresmanams. Pageidautina, kad senatoriai bei kongresmanai būtų užversti paskirų asmenų laiškais.

Tegu lietuvių išcivų balsas ir žygiai, paslūrai ir kartu su kitų pavergtų tautų ir pačių amerikiečių pastangomis, dar kartą primins visam pasauliui o taip pat ir pačiam Chruščiovui, kad teisinga taika ir laisvė yra nedalomai, kad pasaulio saugumas tik tuomet bus užtikrintas, kai galingas didysis nebevergs šilpniesnio mažojo.

VLIKo PREZIDIUMAS

Klaipėdos Vytauto Didžiojo Gėmnazijos skautai prieš 30 metų... Kur jie šiandien? Sioje nuotraukoje tik vienas kitas dabar Amerikoje gyvenančių teatpažįstamas - Jonas Šneideraitis, Jonas Stiklorius...

Poetui Petru Vaičiūnui mirus

Petras Vaičiūnas buvo vienas iš didžiųjų Lietuvos poetų. Bet iš visų Amerikos lietuvių laikraščių tik Tėvynėje tilpo pranešimas apie tai.

Kodėl tik Tėvynėje tilpo straipsnis apie Petro Vaičiūno kūrybą literatūroje ir teatre, aš nežinau. Bet peržiūrėjęs Amerikos lietuvių laikraščius, Vienybę, Mūsų Naujienas, Lietuvos Dienas, Moterį ir kitus, aš pastebėjau, kad nė vienas iš laikraščių nerado galimybės nors iš Tėvynės pakartoti žinią apie poeto Petro Vaičiūno mirtį — birželio 8 d. Vilniuje. (Jis gimė 1890 m. birž. 29 d.)

KLEOFAS JURGELIONIS

2,500,000 lietuvių gyvenančių Tėvynėje?

Be to, nereikia užmiršti, kad 2,500,000 lietuvių pasilikę Lietuvoje, nežiūrint į kančias, kurias jiems teko iškentėti kai tuo tarpu 40,000 atbėgusių Amerikoj ir kitur gavo gerai apmokamus darbus...

Lietuvoje Petras Vaičiūnas buvo pripažintas vienu iš geriausių poetų ir dramaturgų. Jo žinomiausia daina "Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim" buvo dainuojama visų.

Bet, žinoma, poetai niekad negyveno iš poezijos. Petras Vaičiūnas buvo laimingas dirbdamas ir tarnaudamas buvusioje Vilniaus Vrublevskių, dabar Vilniaus Mokslo Akademijos, bibliotekoje. Bet Vaičiūnas niekad nesiskverbė prie "vaistyninio lovio," nors ir turėjo progą.

P. Trv., pranešėjas apie Vaičiūno mirtį, mano jį buvus didesniu dramaturgu nei poetu. Man rodo, kaip tik priešingai.

Štai jo mitologijos pasaka "Milda, Meilės Dėlvė," nors parašyta, kaip drama, yra pil-

VIRŠUJE: Baltimorės pašto viršininkas W. F. Laukaitis (kairėje) rodo savo istaigą ir jos tvarką Olandijos pašto delegacijai.

RUTH LAUKAITIENĖ, Baltimorės pašto viršininko žmona, su ponu Ilgako linksmintu publiką vienose tos istaigos iškilmėse.

na lyriskos poezijos. Pacituosiu tik gabalėlių:

"Nesikrimsk, Ramunai mielai! Paprašysiu aš šiandieną Savo vėjų pėtėjų. Kad skraidytų jie kasdieną Pas Lytute į dvarelių Pasakyt gėlėms darželio. Kad ramintų jos Lytutei Žodžiais mylimo bernelio. Kad paukšteliai jai dainuotų, Kaip bernelis jai dainavo... Aš Lytutei atiduosiu Gintarus nuo kaklo savo..."

VIRŠUJE: Neseniai tarp Baltimorės, Washingtono ir Los Angeles bei San Francisco buvo atidaryta oro pašto susiekimas sprausminiais lėktuvais. Baltimorės pašto viršininkas W. F. Laukaitis (antras iš dešinės) su žmona ir savo padėjėjais.

SUOMIAI APIE GYLĮ

Helsingin Sanomat, didžiausias suomių dienraštis, išsėdo nekrologa apie ministrą Vytautą Gylį, pažymėdamas, kad jis buvo 1918-1919 m. Suomijoje gyvenančių lietuvių draugijos pirmininkas ir ir pirmasis, nors ir neoficialus, Lietuvos pasiuntinys Suomijai.

Istorijos rašytojai

PAULIUS GAUBYS

Nesinorėjo tikėti ką nors panašaus pasikartosiant. Visa, rodo, liko toli užpakaly, vien tik nuėjusių dienų atminimas smilko, ir spėjęs išlėsti kažkada liepos mėnesio židinys, prie kurio dar guli nuodeguliai keli, kurie negasta ir nesudega. — Tai mūsų širdyse tvyrojo negyjančių nuokaudų randai, padaryti laiko ir žmonių.

Gal mus nebekliudys? Gal kaip nors kitaip? Tačiau... Nelaimė nebuvo iškydus iš savo kelio. Į duris beidėsi nuoga realybė, nežiūrint ar jos kas laukė išskėtę rankas, ar kratėsi

dundėjo ir riko valandomis atėdamas. Negalintis, nepermalduojamas ir nesulaikomas, kaip neišvengiama būtenybė. Žemaitijoje jis atsitrėmė į Simaną Daukantą. Pietuose darbovo kažkur Suvalkijos lygumose, toli...

Karo mes nebujojome. Kažkas su mumis yra atsitiškė... Jo pradžia dargi buvome laukę, atsimenate. Mūsų žadą giliau ženkantios ordos iš stepių. Savo laiku padariusios išpūdi. Gal būt tereikėjo menko spustelėjimo, kad, perriedėjusios Žemaitijos kryžių žemę, kruvinas rankas plaušis Baltijos jūroje. Dabar, sakė, gaštama kažkur Latvijoje, Estijoje.

KĘSTUČIUI SUGRĮŽUS

Nors ir liūdėjo netekę Kęstučio lietuviai, bet neprarado drąsos ir pasitikėjimo. Laukdami didžiojo kryžiuočių puolimo, jie visomis jėgomis ruošėsi jį atremti, o ypač suskato rengtis žūbtūbinei kovai po to, kai pasiuntiniams nepavyko taikiomis derybomis išvaduoti kunigaikščio iš nelaisvės.

— Gerai, vyriškai pasielgė mūsų pasiuntiniai, kad nė pėdos gimosios žemės kryžiuočiams nesutiko užleisti, — buvo kalbama Lietuvos pilys ir pilaitėse. — Ir kaip jie galėtų atiduoti tą žemę, kurią patį Kęstutis tiek metų drauge su mumis gynė! O tegul pabando paimti ją jėga! Jau daug kartų bandė, bet nepavyko. Nepavyks ir dabar! Brangi, mums tėvų krauju aplaistyta gimtoji žemė, nepagalėsimė ir savo kraujo ją gindami. Iki paskutinio lašo kovosim! Stiprios dar mūsų rankos, aštrūs dar mūsų ginklai, o valdyti juos ne blogiau už kraugierius kryžiuočius mokam! Tegul pabando mus puliti!

Vėlai rudenį po Lietuvą pasklido gandas, kad Marienburg pilyje kilo didelis sąmyšis, kad kunigaikštis Kęstutis iš nelaisvės pabėgo ir kažkur dingo.

Si žinia iš pradžių labai pradžugino lietuvius, visi nekantariai laukė jo sugrįžtant. Slinko dienos, savaitės, o jo vis nebuvo. Tuomet pradėta nerimauti.

— Kas bus? — dairėsi artojai. — Tauta gyvenanti tarp dviejų milžinų ir amžinų priešų ir turinti vieną iškilmingą drangą — jūrą.

— B anų metų buvome girdėję mūsų pačių paaišpę: "Net simbolinio pasipriešinimo nebuvo." Aha. Mums buvę retkainga griebtis ginklo? Mielai. Bet jūs nepamiršote, kaip viskas vyko? Mes buvome gardus ksgnis tarp dviejų prasidėjusių ir velnėkai silpnų naryų. Reikėjo pasakdškos laimės. Ne mūsų kaltė, jei jos neturėjome, tačiau buvome kieto klanoto riešutas ir mūsų viskūnimas nė jo visai sklandžiai pagal iš anksto numatytą tikro planą.

Tiek to, Mes ryžomės keisti tą istoriją. Dvejoji metai buvo išryškėję abiejų atėjinių tikslus ir niekas daugiau nebe-

P. Tarasenka

KĘSTUČIUI SUGRĮŽUS

Istorinė apysaka

Netrukus pas kunigaikščius atėjo senas vienuolis. Visa jo išvaizda bylojo, kad jis raštininkas: už ausų buvo užkištos kelios aštriai nupiautais galais žąsies plunksnos, po pažastimi — ritinys popieriaus, o prie juostos kabėjo didoka rašalinė ir bonkutė su sausu smėliu.

Nusilenkęs kunigaikščiams, vienuolis atsisėdo už stalo, viską rašymui pasirengė ir laukė, ką įsakys jam rašyti.

— Rašyk taip! — kiek pamąstęs, tarė Kęstutis.

KILNIAJAM DIDZIAJAM KRYŽIUOČIŲ ORDINO MAGISTRUI PONUI VINRICHUI VON KNIPRODEI.

Aš, kunigaikštis Kęstutis, Trakų ir Žemaitijos valdovas, siunčiu Jums, Didysis Magistre, savo linkėjimus. Pranešu, kad esu laisvas ir sveikas. Netrukus būsiu Lietuvoje ir kviečiu Jus į svečius. Dėkoju Jums, Didysis Magistre, už rūpinimąsi manimi Marienburg pilyje. Tikėkite, kad jei bus likimo lemta Jums ar kuriam kitam kilmingam ordino riteriui patekti į lietuvių nelais-

vę, tai mes jais geriau negu Jūs manimi rūpinimės ir stipriau saugosime. Prašau Jus nieko nebausti dėl mano pabėgimo iš Marienburg pilies: nei sargybinių, nei kitų žmonių, niekas iš jų nėra nusikaltes. Man pabėgti iš nelaisvės padėjo mano mylimas stūnas Alpas, Jūsų buvęs tarnas Adolfas. Jis ir žirgus, ir riterio apsiaustą parūpino. Šia proga jis taip pat siunčia Jums linkėjimus ir padėką, kad išauklėjote, be to, praneša, jog nuo Jūsų pasiūlymo dirbti išdavikišką darbą atsisako.

Taip pat įspėju: nerenkite žygio į Lietuvą. Greitai prie avių, kaip Jūs lietuvius kad vadinate, sugrįš jų kerdžius, ir jos aštriomis vilkų iltimis gali daugeliui riterių kailius apdoroti.

KUNIGAIKŠTIS KĘSTUTIS, TRAKŲ IR ŽEMAITIJOS VALDOVAS 1361 METAI, GRUODŽIO 1 DIENA

— Pašaukit žygunus! — šūktelėjo Jonušas, kai raštininkas baigė rašyti. — Tegul rengiasi kunigaikščio Kęstučio laišką didžiajam kryžiuočių ordino magistrui į Marienburg pilį nuvežti.

Dar prieš tai Vienybėje buvo tilpęs pranešimas apie New Yorko lietuvių vienbalsiai priimtą nutarimą — neturėti kultūrinių ryšių su Lietuvoje pasilikusiais lietuviais. Šio nutarimo aktyvaizdoje padėtis yra tokia: Lietuvoje iš 3,000,000 su visurum gyventojų 2,500,000 buvo ir pasilikę lietuviais. Atbėgo iš Lietuvos į Ameriką 30,000 vyrų, moterų ir vaikų, atbėgo jų į Kanadą, Kolumbiją, Braziliją ir Argentiją — 5,000, atbėgo į Australiją 2,000. Iš viso pabėgęlių iš Lietuvos gal yra ne daugiau kaip 40,000.

Keistas tas nutarimas New Yorko apielinkėje neturėti kultūrinių ryšių su Lietuva.

Kur gi tauta pasilikę: ar su didžiūmą 2,500,000 asmenų, ar su mažuma susidedančia gal iš 40,000?

Kas pirmiau išnyks 40,000 neturčių gyvenančių svetur, ar

Akademinės Mintys

REDAKLINĖ KOLEGIJA: R. Arūnaite, D. Alytaite, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, V. Virbickas.
MEDŽIAGA SIŪSTI: Rasai Arūnaitei, 86-04 94th Street, Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: VIrginia 7-6336.

GALIME DAUG PADĖTI LIETUVAI

Prez. Eisenhowerio ir Chruščiovo susitikimai gali būti nepaprastai reikšmingi Lietuvos valstybei ir lietuvių tautos ateičiai. Štai įtakingas Wall Street Journal rup. 21 d. laidoje praneša, kad Valstybės Departamentas deda daug pastangų suglaudinti JAV santykius su Rytų Europa. Šis gerai informuotas dienraštis toliau sako, kad Prez. Eisenhoweris, kalbėdamas su Vokietijos Kancleriu Adenaueriu, greičiausiai, diskutuos reikalą pripažinti Sov. Sąjungos satelitines valstybes. Labai galimas dalykas, kad čia iškils diskusijos ir apie Lietuvos pripažinimą Sov. Sąjungos dalimi. Tokių ir panašių komentarų gausu ir kituose laikraščiuose.

Laisvojo pasaulio lietuviai padarytą didelį nusikaltimą, jei šiuo svarbiu momentu pasyviai sektų tarptautinių įvykių raidą. Šalia mūsų politinių veiksmų akcijos yra būtina, kad plačioji visuomenė kuo aktyviausiai ištrauktų į Lietuvos interesų gynimą.

Geriausias būdas prie šios kovos prisidėti — rašyti laiškus JAV Prezidentui, prašant, kad jis reikalautų iš Chruščiovo ati-

traukti Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir kitų pavergtųjų kraštų ir kad leistų Lietuvos žmonėms laisvai pasirinkti sau valdymosi formą.

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius yra pasiryžęs praveisti platų laiškų siuntimo vėjų. Šalia išpareigojimo rašyti asmeniškus laiškus, ASS skyrius gavo leidimus iš New Yorko lietuviškų parapijų klebonų šį sekmadienį rinkti prie bažnyčių parašus po Prez. Eisenhoweriui adresuotais laiškais. Šalia to, bus lankomos kitos lietuvių susibūrimo įstaigos bei parengiami su tikslu surinkti bent 1000 parašų. Reikia tikėtis, kad New Yorko lietuviai supras šios akcijos reikšmę ir nei vienas neatsisakys savo parašu prisidėti prie Lietuvos laisvinimo kovos.

Būtų naudinga, kad visose lietuvių kolonijose aktyvios studentų organizacijos išpareigotų savo narius rašyti laiškus ir imtųsi iniciatyvos praveisti plačiojoji visuomenėj laiškų siuntimo akciją.

Atėjo momentas, kada su labai mažomis pastangomis galime daug padėti Lietuvai, Sukurskime. R. KEZYS

Brooklyno Lietuvių Sporto Klubo moterų krepšinio komanda ir jų priešininkės (juodose uniformose) žaidimo metu.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Jaunatvišku žvilgsniu į lietuvišką gyvenimą

Akademinio Skautų Sąjūdžio programos komisija, kurią sudaro Toronto akademikai — R. Kulienė (pirm.), S. Skirgailaitė, A. Banėlis, V. Šernas ir B. Vaškėlis — yra paruošus ASS skyriams metinės veiklos metmenis. Šios brošiūros išanginis žodis įdomiai analizuoja jaunąją ir vyresniąją kartą lietuviško sąmoningumo atžvilgiu. Šios išangos santrauką patiekiamė. Red.

Lietuviškasis gyvenimas išivijoje pamažu įgauna dviypiskumo pobūdį: tęsimas Lietuvos egzistavusių tradicijų bei idėjų; ir nutolimas nuo lietuviškumo, suartėjant su svetimo krašto aplinka. Vieni, vedini paliktųjų namų ilgesto ir amžiumi stiprėjančio konservatizmo, yra saugūs nuo svetimųjų įtakos; kiti, neturėję progos pažinti gimtojo krašto, jauni amžiumi ir patyrimu, mažai yra apsaugoti nuo nutautėjimo pavojų. Pirmieji palaipsniui silpnėja — darbuotojų eilės retėja; antrieji, užuot papildę jų eiles, išsisklaido svetimųjų tarpe arba bando įieškoti naujų kelių į lietuviškumą.

Veltui įieškotume gydytojo, kuris pajėgtų suartinti šias dvi kaskart viena nuo kitos tolstančias kartas. Problemos neišspręs jokie pamokslai, jei tuo nebus susirūpinęs pats jaunimas, jei jis nesims savo jaunatvišku smalsumu ir energija gilintis į lietuviško gyvenimo problemas. Užtektinai buvo kalbėta jaunimui apie lietuviškumą, jo pareigas ir meilę gimtajam kraštui, bet mažai

buvo raginta, kad pats jaunimas pažvelgtų analizuojančiu žvilgsniu į viską, ką mes vadiname lietuviška ir sava. Daugelyje atvejų akademinis jaunimas be kitų pagalbos susiformuoja savo pažiūras ir ideologijas, tad daugiausia paveiktų jaunimą tai, kas yra jo paties išgyventa, permąstyta ir pažinta, o ne kas yra brangu ar buvo miela vyresniems Lietuvoje.

Todėl siūloma, organizuojant sueigas, suvažiavimus ir studijų dienas, stengtis sudaryti galimybes pačiam jaunuoliui jaunatvišku žvilgsniu ir mokslinių metodų pagalba gilintis į lietuviško gyvenimo apraškas. Jaunuolis turėtų būti paskaitininku, diskutuotoju, nepailestamu faktų rinkėju ir aktyviu klausytoju.

Šiuo pasiūlymu nenorima nuneigti mūsų visuomenės darbuotojų, mokslininkų ir rašytojų, kurie savo patyrimo ir žinių gausumo dėka yra užėmę svarbias pozicijas lietuviško darbo bare. Nors ir aukšto išsilavinimo ir gilios patirties žmonės, jei kartais nėra pakankamai susipažinę su dabartinėmis jaunimo problemomis ir todėl jų žodis dažnai nepasiekia jaunimo proto ir širdies.

Iki šiol buvo dėta daug pastangų išauklėti jaunimą lietuvišku ir naudingą mūsų tautai. Nežiūrint visų pastangų, tik maža dalis jaunimo išaugo tvirti lietuviškoje sąmonėje. Todėl lietuviškumo nepakankamai pažinta ir tinkamai neįvertinta užima neesminę rolę jaunuolio idėjiniame pasaulyje. Šios ne-

pageidaujamos padėties priežastis iš dalies yra ta, kad į jaunimą dažnai buvo kreipiamasi iš vyresniųjų galvoje tasto. Buvo nesigailama šūdu apie pareigą, meilę ir pašventimą tėvynei, išdažant gražiausiomis spalvomis visa tai, kas lietuviška, ir juodinama tai, kas svetima. Deja, to neužtenka protaujančiam jaunimui, kuris sugeba palyginti faktus su tikrove ir savitai juos įvertinti.

Todėl belieka vienas kelias — siekti tauraus ir gilaus lietuviškumo per objektyviai peržvelgtą ir įvertintą gyvenimo tikrovę.

Praktikoje bus nelengva tai įvykdyti — sunku perkratyti kai kurias neliečiamybėmis tapusias lietuviško gyvenimo apraškas bei nuomones. Tačiau čia iškyla gyvybinis klausimas — pasirinkti: arba stagnuojančią lietuviškumą, arba bręstančią jaunimo tikrovę lietuviškų vertybių ir įvertinimą.

Išvadoje — studijuojantis jaunimas turėtų drąsiai analizuoti lietuviško gyvenimo teigiamas ir neigiamas apraškas; turėtų nebijoti persiimti tomis svetimybėmis, kurios nepažeidžia esminių lietuviškos idėjos vertybių; turėtų įsijungti į amerikiečių visuomeninį gyvenimą, neprarandant lietuviškos sąmonės; ir turėtų jausti pareigą atiduoti savo duoklę lietuviškai visuomenei ir lietuvių tautai, per kurią jis išėjo į pasaulį įieškoti tiesos ir siekti mokslo.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. Evergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms.
POLAIDOTUVINIAI PIETUS
Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Traun's BARAS IR RESTORANAS

AUGUST TRAUN - Savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

Festival Restoranas ir Baras

VACYS STEPONIS, Savininkas
40 EAST 26TH STREET, NEW YORK CITY
Telefonas MU 3-2928
GERI PIETŪS IR VAKARIENĖ - JAUKUS BARAS

Salė vestuvėms, susirinkimams ir kitiems rengimams.
LIETUVIŠKIEMS SUĖJIMAMS NEMOKAMAI
Gali tilpti 200 žmonių. Mielai kiekvienas bus sutiktas.

White Horse Tavern

PRANAS BRUČAS, Savininkas

BARAS, RESTORANAS IR SALE
DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

86-16 JAMAICA AVENUE
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VIrginia 6-9519

Dėl Los Angeles lietuvių parapijos

(Atkelta iš 2 psl.)

8. m. gegužės mėn. 29 d. pranešimą, Šv. Kazimiero parapija ir toliau aptamams Los Angeles lietuviams. Taigi, mūsų bažnyčia, kurią Los Angeles spauda savo laiku išdidžiai vadino lietuvių atsakymu Staliniui, finansinės spekuliacijos pasekoje, atimta iš tiesioginės mūsų atsakomybės ir jos funkcijos lietuvių atžvilgiu sumažintos į aptamavimo kategoriją. Manome, kad šis aptamavimas tęsis tol, kol bus pravesotos naujos statybos, kurių išmokėjimas užtrauktų naujas skolas, neatitinkančias parapijos finansinį pajėgumą.

Kaipo tautinė parapija, kurios dauguma parapijiečių yra pabėgėliai nuo sovietų agresijos ir persekiojimų, mūsų tvirtu įsitikinimu, Šv. Kazimiero parapija naudoja Šv. Tevo Pijaus XII paskelbtą Constitutio Apostolica de Spirituali Emigrantum Cura globa ir teisėmis.

KAS TA CONSTITUCIO ARBA EKUL FAMILIA?

Šviesaus atminimo popiežius Pijus XII, gerai suprasdamas tėvynės netekusių žmonių dvasinę būklę ir užjausdamas juos sunkiose valandose, 1952 metais išleido dekretą — Constitutio Apostolica de Spirituali Emigrantum Cura. Šis pop. Pijaus XII giliai pagrįstas raštas smulkiai nagrinėja emigrantų dvasines problemas, pradedant pačių pirmųjų emigrantų, būtent šv. šeimos, nusišaukimu iš gimtojo krašto į svetimą Egipto žemę. Ši konstitucija emigrantams ir jų vai-

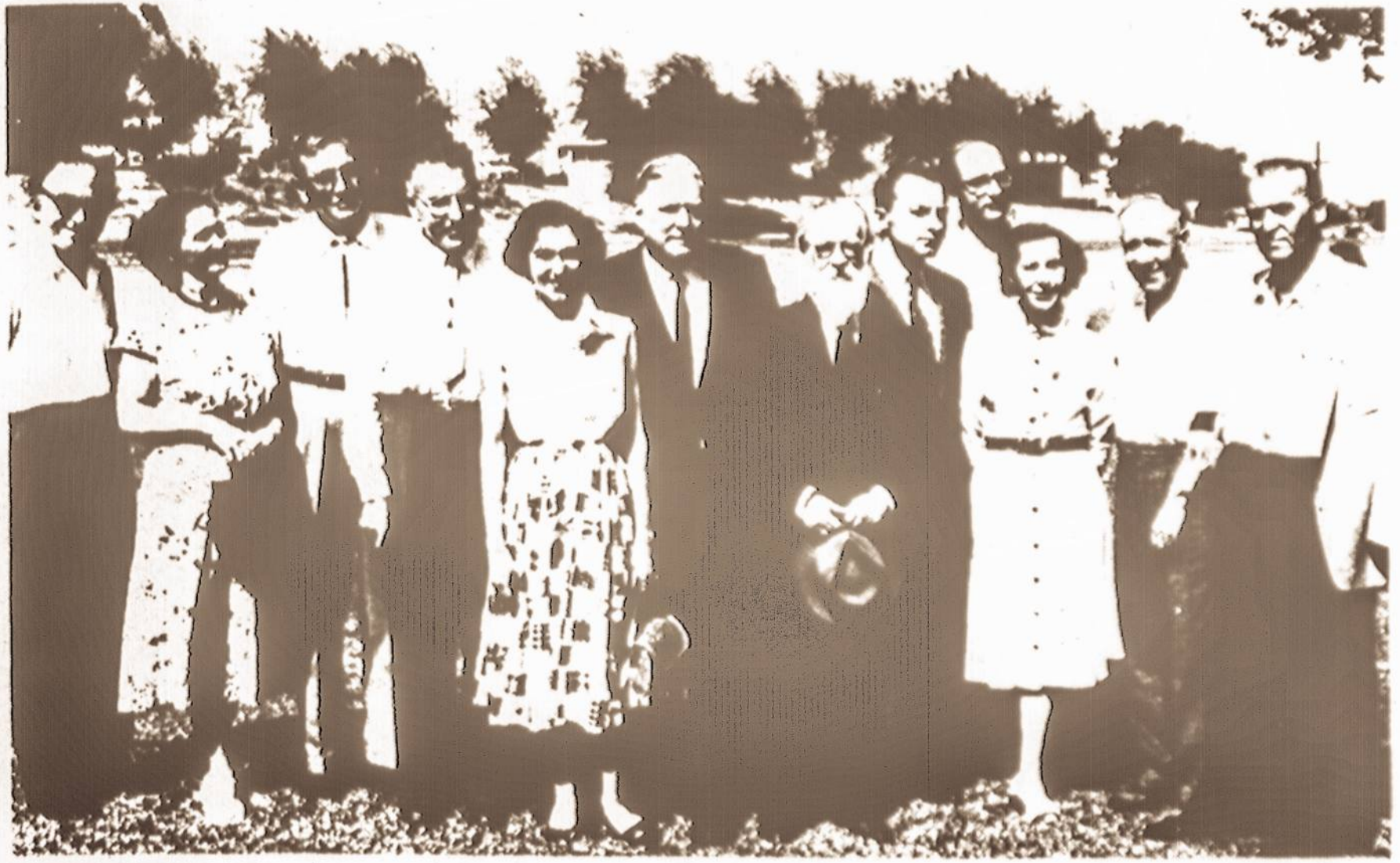
kams, net gimusiems jų tėvus priglaudusiame krašte, užtikrina teisę ir toliau garbinti Kūrėją gimtąją kalbą ir pagal senus tėvų papročius. Emigrantų sukurto tautinės parapijos laikomos tiesioginėje Šv. Tevo Žinioje ir be specialaus Vatikano sutikimo neleidžiama daryti jokių reformų tautinių grupių naudai.

Būdami tvirtai įsitikinę esą šios Constitutio globoje, mes, kaip vietos katalikų akcijai ir Los Angeles lietuvių katalikų organizacijoms vadovaujant žmonės, pareiškiame, jos su Jo Eminencijos Los Angeles Arkivyskupo administraciniu patvarkymu, priskiriančiu Šv. Kazimiero bažnyčiai teritoriją, negalime sutikti.

AR TAI KOVA PRIEŠ BAŽNYČIA?

Birželio mėn. 15 d. parapijos laikraštelyje esame parapijos vadovybės išvadinti bažnyčios priešais ir užkietėjusiais Tamošiais. Šitokio parapijos vadovybės pikto ir neteisingo kaltinimai aiškiai parodo, kokių priemonių griebiamasi prieš tikinčiuosius, kurie nori išlaikyti Dievo duotą dovana — lietuviškumą. Dar skaudžiau tokius užmetimus girdėti iš savųjų tautiečių dvasios vadų, kurių pirmoji pareiga yra ne tik katalikybės skleidimas, bet ir tautinės lietuvių sąmonės palaikymas.

Kad neišklytų kokių nors nesupratimų ir kad niekas nelaikytų mūsų nusistatymą kova prieš bažnyčią, mes išakmiai pabrėžiame, jog mūsų akcijoje

Lietuviai rašytojai ir poetai Kalifornijoje pagerbdami žinomąjį lietuvi kultūrininką, visuomenininką plunksnos kolegą, dr. Domą Jasaitį, jam rugpjūčio 2 d. atsilankius į Lietuvos Dienų žurnalo gegužinę su juo nusitraukė. Iš kairės į dešinę: B. Brazdžionis, P. Orintaitė Jonutienė, dr. K. Alminauskas-Alminas, J. Tininis, Dapšienė, dr. D. Jasaitis, prof. Mykolas Biržiška, A. Gricius, A. Gutaitis, D. Mitkienė, J. Gliada, G. Velička. L. Briedžio nuotrauka

nėra jokios kovos prieš Bažnyčią ar religiją. Mes šiuo dar sykį deklaruojame savo visišką ištikimybę bažnyčiai drausmei tikėjimo ir doros dalykuose. Mūsų vedamoji akcija yra nukreipta prieš grynai administracinius patvarkymus, kurie tampriai siejasi su ekonominėmis ir tautiškai kultūrinėmis mūsų problemomis.

Kol nepašikės galutinis parapijos likimas, mes rekomenduojame šv. Kazimiero parapiją remti tiek, kiek mus saisto Bažnyčios įsakymai ir kdek naudojames jos patarnavimais, bet specialių lietuviškų pareigų, deja, mes jai jau nebeturime. Tikėkimes, kad tai neišvengiamai truks. Dėl to į visokius būdus sukelti pinigų turime žiūrėti labai atsargiai ir susilaikyti nuo prisidėjimo prie tolimesnės jos nereikalingų užmačių ir planų rėmimo, nežiūrint, kokiais vardais jė būtų vadinami ir kaip bepateisinami toliau sakoma komiteto pranešime.

NAUJAS POPIEŽIUS IR SENAS KLEBONAS

Šia proga prisimena naujas Romos katalikų dvasios vadas popiežius Jonas XXIII, panaikinęs Lietuvos prie Šventojo Sosto atstovybę. Viso pasaulio lietuvių labai griežta reakcija bent iš dalies išgelbėjo Lietuvos Respublikos atstovo visišką išbraukimą iš Vatikano atstovų sąrašo. Būdinga, tuo atveju Kalifornijos katalikai ir bendrai organizuoti lietuvių katalikai pasaulyje, laikėsi labai atsargiai, rezervuoti ar net palankiai Popiežiaus sprendimui... Šiuo atveju — ir ar tik ne pirmuoju lietuvių katalikų istorijoje — visi organizuoti lietuvių katalikai Kalifornijoje pasisaušė, kaip matome, visai neblogai.

Yra daroma žygių įkurdinti lietuvių vienuolių ordiną, turintį autonomines teises bažnytinio turto, administraciniuose reikaluose.

Kitas labai būdingas dalykas, kad minėtojo Komiteto raštų, pranešimų ar net jiems palankių korespondencijų nespausdina lietuvių katalikų dienraštis Draugas. Tenka naudotis demokratiškesne spauda...

Žemaitiškos kilmės kun. klen. Jonas Kučingis, šiaip ar taip dėstysime, yra save susinaikinęs. Kaip ilgai dar jisai išsilauks Los Angeles — pamatysime. T. ŠALTINIS

STUDIJŲ DIENOS

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius rengia rytinio pakraščio studentams studijų dienas lapkričio 7 — 8. Paskaitininkais yra pakviesti vieni iš pajėgiausių jaunesnės kartos intelektualų — Tomas Remeikis iš Urbana, Ill., ir Rimvydis Šilbajoris iš Oberlin, Ohio. Šalia paskaitų bus meno vakaras, pasilinksminimai ir kt.

REIŠKIAME UŽUOJAUTA

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius ir Akademinių Minčių redakcija reiškia gilią užuojautą Fil. dr. Henriui Lukaševičiui dėl jo mylimos žmonos mirties. H. Lukaševičius yra buvęs pirmasis Korpl. Vytis N. Y. skyriaus pirmininkas.

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APlegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES

A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

Geras dalykas ateina

3 1/2%

SKAIČIUOJAMA S
METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk čia - Daugiau uždirbsi! - NELAUK!

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Didžiausia paminklų gamybos
įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 West 111th Street
CHICAGO, ILLINOIS

(Prie Šv. Kazimiero kapų)

TELEFONAS:
BEDARCREST 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

Pasinaudokite plačiai žinomas ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS
& Travel Agency, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE

Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET

Tel. MI 2-1681 ir Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9-6, šventad. ir sekm. nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y. QRegon 4-1540

11601 JOS. CAMPAU AVE. DETROIT 12, MICH. Townsend 8-0298

651 ALBANY AVENUE HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164

832 NORTH 7th STREET PHILADELPHIA 23, PA. WALnut 3-1747

107 SO. VERMONT AVE LOS ANGELES 4, CALIF DUnkirk 5-6550

241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILL. HUmboldt 6-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

Istorijos rašytojai

(Atkelta iš 7 psl.)

privalo mūsų apgaudinėti. Pagaliau, privalėjome ką nors daryti. Arba mes daugiau nebenorime nieko girdėti, dėl ko anuomet kovojo mūsų sąvaronariai basi...

Reikėjo skubiai griebtis. Ne ryt, ne poryt ir ne šiandien. Tuojau. Greit ir iš visų jėgų. Dundėjimas atsigavo ir galėjo vėl viskas subraškėti. Aš nežinau, kieno tai žodžiai, bet buvo tokie: "Iš jūros ateis pagalba ir neleis raudonajai pabaisai paglemžti mūsų brangios Tėvynės." Esą svarbu išlaikyti kelias savaites. kažkas turis nufikti vakaruose, o tuomet iš pagrindų visa pasikeis rytuose... Gal tai buvo tik padrasinimas, bet mes puolėmė, kaip plastakės į šviesą...

Į mūsų apylinkes atvyko vyrai iš rytų. Laisvės pulkų likučiai, raudonųjų varyti Rusijos gilumon, patekę vokiečiams ir vėl mesti į liepsną. Seni kovos vilkai. Išbraidę ilmenio pelkės, kepe Krimo saulėje ir klampoję Volchovo dumbly. Vyrai, kvepią pasaku. Ilgas kovų įtempties laikas kažko įpatingo buvo irėžęs jų veiduose ir nuostabiai skambėjo jų dainos. Jie dainavo apie savo draugus, likusius tolimos šiaurės amžinoj sniego karalystėje ir kaitrių pietų šviesiai žaliuojančiuose soduose. Mes vėl

girdėjome lietuviškas kovos dainas. Mes — Algirdo, Mindaugo, Margio pulkų seni kariai.

Jie užkrėtė mus. Mes išsitraukėme giliau užkastus šautuvėlius. Dar iš ano pavasario... Atsimenate, kaip grąsinančiai skambėjo Vokiškas raštas dėl ginklu laikymo? Išvaizduokite, kas būtų, jei tuomet būtume paklause.

Tik iš poros kaimų nuėjome keletas simtų vyrų. Pamanykit, tuo metu, kai karštoje liepos saulėje, nesulaukdami sienpūvių dainos, trupėdami biro žemyn pievų žiedai ir dirvoje klupdamos brendo auksėjančios javų varpos.

Aš vėl įsitikinau, kas amžinai liko tiesus ir atsidavusiai ištikimas tautos balsui. Šiaudinėse pastogėse tebeplakė tos pačios širdys, kurios aštuonioliktaisiais tikėjo Tėvynės pristikėlimu, ir tos pačios rankos vėl nutvėrė ginklus. Kaimas buvo amžinai gyvas. Po pilka sermėga tebesilaikė didžiausioji žmogaus dorybė šiame pasaulyje. Meilė gimtajai žemei, spinkšėjusi ten kukliai smilksinčiu žiburėliu, nelyginant šventoji bažnyčios ugnelė. Ji degė ne laiko tuščių šūkalojimų, beverčių pažadų viliojama. Alyva, palaikiusi aną švieselę, buvo iš amžių gmdun.os mūsų motinų iščiomis par-

Paulius Gaubys, šios apysakos autorius, kuriam šį rudenį sukanka 50 metų amžiaus. Gaubys pradėjo rašyti 1928 m. Per tą laiką jis bendradarbiavo įvairiuose laikraščiuose bei žurnaluose - Lietuvoje, tremtyje ir Amerikoje. Šia savo apysaka autorius Vienybės skaitytojams nori priminti, kad prieš 15 metų ties Seda, Zemaitijoje, įvyko kruvinos kovos su bolševikais. Tose kovose autorius irgi teko dalyvauti. P. Gaubys atvykęs prieš 10 metų iš Europos, gyvena su žmona Valerija ir dukra Gražina New Yorke.

neštas kraujas... Lietuvių motinų...

Barzdoti, vargo brūkšniais paženklinoti vyrai linksmi krakė mūsų rankas. Į išretėjusias kuopas buvo įlieta šviežio kraujo. Tikriau sakant, į mūsų patamsy susidariusių poros pulkų sudėtį įsiliejo jie.

Vadas buvo pakilęs iš karreivio. Jūs pažįstate tokius? Vadovavimą jiems suteikia ne knyga ir dar kas, bet tai, kas vadinasi narsumas. Kai kiti

stumia iš užpakalio, šie eina pirma visų ir patraukia pavyzdžiu. Tai yra skirtumas, kurio supratimą palikime kareiviams.

(Bus daugiau)

MIRĖ TEISININKAS S. VAITKEVIČIUS

Stasys Vaitkevičius 61 m. amžiaus, teisininkas, gyv. 64 G St., Bostone, penktadienį, rugpj. 21 d. mirė nuo širdies smūgio. Velionis Lietuvoje ilgus metus buvo Šiaulių apygardos teismo nariu. Iš tremties Vokietijoje į Bostoną atvyko 1949 m. Buvo kultūringas ramaus būdo žmogus. Jis buvo aktyviai įsijungęs į lietuvių visuomenės darbą Bostone. Jis buvo Bostono lietuvių bendruomenės apylinkės pirmininku, buvo vietinio skyriaus teisininkų pirmininku, buvo nuolatinis ir pastovus valstiečių liaudininkų narys. Velionis paliko nuiludusią žmoną ir išmokslintu du sūnus: vienas gydytojas ir vienas inžinierius.

SUSIRINKIMAS

Lietuvių Sporto Klubo visuotinis susirinkimas įvyksta rugpjūčio 29 d., šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Atletų Klubu patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyne. Susirinkimo metu bus renkama valdyba ir kiti organai.

Šį sekmadienį, rugpjūčio 30, 3 val. įvyksta draugiškos rungtynės tarp LSK ir Pfalzer S. C. 1 val. žaidžia rezervinės.

GERA PROGA

pigiai gauti anglių, už toną 10 dolerių. Kreiptis: J. Bernatavičius, 6411 58 Rd. Maspeth. Tel. DA 6-7423.

Dorion & MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga artimesiems Tėvynėje pradžiuginti:

vilnonės, silkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namų papuošimui: fiberglass ir kt.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.

(išlipni Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą gauna 10% nuolaidą.

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI

Darbas garantuotas Primama iki 10 v. v.

101-23 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.

Telefonas Virginia 6-6895

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS SAVININKAS

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. U.

PARDUODAMA SU NUOLAIDA: televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai. 40% NUOLAIDA VOKIŠKIEMS HI-FI.

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, HI-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v. Tel. AP 7-0349

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks - didelis ar mažas - pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.

(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)

Telefonas Virginia 6-9683

Norintieji įsigyti skanių lietuviškų produktų, LIETUVIŠKOS DUONOS, LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ, LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

AUGUST P. GUSTAS, Inc. Laidotuvių direktorius

354 MARCY AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas:
Evergreen 7-4774

Naujai įrengtos koplyčios yra vos 2 blokai nuo Broadway. Pasielkiana važiuojant BMT, INS traukiniais ir autobusais.

Daug vietos automobiliams pasistatyt

RENGIA LIETUVIŲ DIENĄ KANADOJE

HAMILTON, Ont. — Šeštąjį Kanados lietuvių diena čia įvyks rugsėjo 5 ir 6. Tai yra nedidelė, bet viena iš veikiausių lietuvių kolonijų Kanadoje. Pav., lietuvių enciklopedijos prenumeratorių skaičiumi Hamiltonas eilę metų stovėjo pačioj pirmoj vietoj, viršydamas ne tik stambesnę Toronto lietuvių koloniją, bet ir Chicago, "pasaulio lietuvių sostinę." Kadangi nuo Hamiltono iki Buffalo, N. Y. yra tik 75 mylios, tai laukiama daug svečių ir iš Amerikos. Savo atsilankymu Kanados federalinę valdžią atstovaus E. Fairclough, imigracijos ir pilietybės ministrė, E. Z.

VERONA, N. J. — Juozo i Onos Garolių rezidencijoje rugpiučio 23 d. įvyko išleistuvės, kuriose dalyvavo apie 35 Vienybės skaitytojai. Susirinkusieji linkėjo Abrolatams laimingos kelionės, rugsėjo 2 d. Queen Mary laivu. Kelionė yra specialiai paruošta dviems mėnesiams Europą su pirmos klasės transportacija ir viešbučiais. Abrolatai vasaros metu gyvena Florida, kur juos dažnai aplanko Garoliai. Todėl šia progą Garoliai, gėlėmis paskendusioje rezidencijoje, padarė nepaprastą išleistuvės, pakviesdami artimiausius Abrolatų ir savo draugus vienybiečius. (Ella Abrolat yra buvusi prieš keletą metų mirusio vaistininko Jurgio Katiliaus žmona ir žinoma keliautoja po pasaulį). Baigiantis vakarienei, Ona Garolienė prabilo į svečius pranešdama, kad šis pokylis yra surengtas Abrolatams, visų da-

lyvių draugams, kuriems dažnai pasitaiko būti jų svečiais, ypač nuvykus į Floridą. Garolienė paprasė Ievą Trečiokiene, kaipo daugiausia su Ella Abrolat keliausia po Karibų salas, būti vakaro vedėja. Po savo trumpas kalbas, Trečiokiene pakvietė tarti žodį Ona Gudienė, Igną Budreckį, Julijų Paknį, Juozą Kralikauską ir p. Vaitkų. Sužinoję, kad tą pačią dieną yra Juliaus Paknio gimtadienis, dalyviai sudainavo "ilgiausiu metų" V. K.

NEW JERSEY LIETUVIAI SURENGĖ ISLEISTUVES ABROLAIČIAMS

lyvių draugams, kuriems dažnai pasitaiko būti jų svečiais, ypač nuvykus į Floridą. Garolienė paprasė Ievą Trečiokiene, kaipo daugiausia su Ella Abrolat keliausia po Karibų salas, būti vakaro vedėja. Po savo trumpas kalbas, Trečiokiene pakvietė tarti žodį Ona Gudienė, Igną Budreckį, Julijų Paknį, Juozą Kralikauską ir p. Vaitkų. Sužinoję, kad tą pačią dieną yra Juliaus Paknio gimtadienis, dalyviai sudainavo "ilgiausiu metų" V. K.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADZIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona ir pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

36-40 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y. Tel. STAgg 2-5938

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai.

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Salės sokioms, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimų patalpos nemokamai.

Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITI

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. SPAUDOS KIOSKAS Tel. EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON Direktorius Reikalų Vedėjas 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STAgg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STAgg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y. Vėsinamos Kopylčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

ANTRASIS LABAI SVARBUS

PRANEŠIMAS

Lietuvių Prekybos Bendrovės vadovybei malonu pranešti, kad jai pasisekė sudaryti sąlygas patenkinti visuomenės pageidavimui siūsti didesnius standartinius siuntinius, ir tam reikalui ji paskyrė 50,000 jardų EKSPORTINĖS RUSIŠS VILNONIŲ MEDŽIAGŲ labai dailiais dvigubais ruoželiais ir lygių kitokių naujų ir ypač patrauklių spalvų: mėšvos, tamsiai rusvos ir pilkšvos. Visos tos medžiagos turi įrašus "Made in England".

Nuo 1959 m. rugpiučio 1 d. mes siūlome tas medžiagas sudarinėti kitokiems keturiems papildomiems standartiniams siuntiniams:

- 1) Siuntinys Nr. 28: 16¼ jardo NAUJOS EKSPORTINĖS RUSIŠS VILNONĖS MEDŽIAGOS, ruožuotos ar lygios, 5 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams. Svoris 17 svarų. Kaina \$59.00.
- 2) Siuntinys Nr. 29: 16¼ jardo NAUJOS EKSPORTINĖS RUSIŠS VILNONĖS MEDŽIAGOS, ruožuotos ar lygios, 5 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams; 10 jardų dvigubo pločio pamušalo. Svoris 21 svaras. Kaina \$67.00.
- 3) Siuntinys Nr. 30: 32¼ jardo NAUJOS EKSPORTINĖS RUSIŠS VILNONĖS MEDŽIAGOS, ruožuotos ar lygios, 10 vyriškių ar moteriškių kostiumų. Svoris 34 svarai. Kaina \$113.00.
- 4) Siuntinys Nr. 31: 32¼ jardo NAUJOS EKSPORTINĖS RUSIŠS VILNONĖS MEDŽIAGOS, ruožuotos ar lygios, 10 vyriškių ar moteriškių kostiumų; 20 jardų dvigubo pločio pamušalo. Svoris 42 svarai. Kaina \$125.00.

Į šių siuntinių kainas įskaityti visi su pasiuntimu susiję mokesčiai. Mums malonu informuoti visus lietuvius, kad Lietuvių Prekybos Bendrovė, nepaisydama tai, jog NAUJUŲ medžiagų rūšis yra lygiai aukštesnė ir kainas brangesnė, lietuvių gerai yra nusprendusi skirti tas medžiagas sudarinėti visiems tiems 30 skirtingų standartinių siuntinių, NEPAKELDAMA JŲ KAINOS.

Mūsų standartinius siuntinius gali užsisakyti bet kas, vis tiek, ar jis būtų Lietuvių Prekybos Bendrovės, ar kurios nors kitos firmos klientas. Norėdami suteikti galimybę užsisakyti siuntinį ir tiems klientams, kurie dėl ko nors nepajėgia tuojau padaryti tai, "pavė" \$1.00 už bet kurį norimąjį standartinį siuntinį, galutinio užsakymo mes laukiame 3 mėnesius.

Pareikalavusiems NEMOKAMAI siūsiame savo NAUJŲ EKSPORTINĖS RUSIŠS VILNONIŲ MEDŽIAGŲ pavyzdžius, 30 skirtingų standartinių siuntinių kainoraštį (siuntinius sudaro kostiumų ir patų medžiagos, pamušalas, batai, megztukai ir kt.) ir naują lietuvių kalba išpildytąjį bendrinį katalogą, kuriame aptarta:

1. Apie 600 rūšių įvairių angliškių medžiagų;
2. Didelis pasirinkimas gatavų drabužių moteriškas, vyrų ir vaikams;
3. Įvairių rūšių odos;
4. Gatava avalynė;
5. Lankročiai;
6. Foto aparatai;
7. HOHNER akordeonai — 20 skirtingų modelių, kurių kainos įvairuoja pradedant nuo \$39.00;
8. SINGER siuvamosios mašinos, rankinės ir kojinės;
9. AUTO-KNITTER — vienintelė mezgimo mašina, kuri yra pritaikyta visų rūšių siūlams, ĮSKAITANT IR NAMIE VERPTUOSIUS;
10. OLYMPIA rašomosios mašinitės šiu kalbų raidynų: lietuvių, latvių, estų, rusų, ukrainiečių, vokiečių ir anglų;
11. Vaistai, gaminti Anglijoje, JAV, Vokietijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir TSRS.

Mūsų medicinos skyrius įvykdo užsakymus pagal bet kuria kalba surašytus ir iš Lietuvos atsiųstus receptus. MES GARANTUOJAME, kad:

1. Pasiųstas siuntinys bus gautas.
2. Jei siuntinys dingtų, mes grąžinsime pinigus arba nemokamai pasiūsiame kitą siuntinį.
3. Visi mokesčiai bus apmokėti čia, dėl to gavėjas Lietuvoje jais nebeturės nieko primokėti.
4. Prekės bus siunčiamos tik tokios, kokios užsakomąs remiantis pavyzdžiais. Mūsų kainos jau iš pat pradžių buvo PACHOS PIGIAUSIOS PASAULYJE, jos pigiausios ir lieka, dėl to siūlome visiems lietuviams, kurie iki šiol užsakinėdavo siuntinius per kitas firmas, tuojau pat
1. parašyti mums ir, VISAI NIEKUO NEIŠIPARENGOJANT, parašyti NEMOKAMAI prisųsti katalogą, pavyzdžių ir kitokių informacijų;
2. palyginti mūsų kainas ir prekių rūšis prieš užsakant kur nors siuntinį. TADA jūs patys įsitikinsite, kad užsakydami per mus SUTAUPOTE NEMAZA PINIGŲ.

Specialias nuolaidas taikome visoms labdaros ir žalos organizacijoms. Dėl smulkesnių informacijų prašome rašyti Lietuvių Prekybos B-ės vadovybei.

LITHUANIAN TRADING CO.

1A, HUNT STREET, LONDON, W. 11. GREAT BRITAIN.

VIENYBĖ

Dr. B. K. Vencius rugsėjo 3 d. išvyksta atostogų į Columbus, Ohio. Grįž rugsėjo 13 d. Ten gyvena dr. Venciaus sūnus, inž. Armus Vencius su žmona.

Prof. St. Zymantas su žmona šį rudenį atvyksta iš Vokietijos: laikinai apsigyvens pas prof. V. Biržišką Los Angeles, Cal.

V. Jomantiene, ilgametė Vienybės skaitytoja, siūnčia linkėjimus iš Maine valstybės, kur ji dabar atostogauja.

J. Andriusis su šeima aplankęs draugus bei pažįstamus Chicagoje, grįžo į savo ofisą Woodhavene.

J. Lugauskas siūnčia linkėjimus iš Plainfield, Conn., kur jis su šeima atostogauja.

Elena Kulber, Moterų Vienybės pirmininkė, praneša, kad rugsėjo 15 d. Arūnų namuose, Woodhavene, įvyks Moterų Vienybės socialaus pobūdžio susirinkimas.

V. Budreckytė, Igno ir Veronikos Budreckų, žinomų Elizabetho biznierių duktė, rugsėjo 26 d. išteka už T. Mariano. Vestuvių pokylis bus Carteret viešbutyje, Elizabethė.

Elena Vyzienė, ilgametė mūsų skaitytoja, apie pora mėnesių sirgusi namie, baigia sveikti.

K. Zalkauskas, buvęs Vliko Vykdomosios Tarybos pirmininkas, neseniai buvo operuotas Washingtone. Sveiksta.

L. Stašinskaitė, Lietuvos Konsulo Vyt. Stašinsko sesuo, atvyksta iš Romos ir žada apsigyventi New Yorke.

V. Kvedaras ir P. Jatulytė praeitą šeštadienį susituokė Newarkė.

Petro ir Onos Lanu vasarvietė, 515 Fourth Avenue, Asbury Park, N. J., visą laiką pilna lietuvių vasarotojų. Visi patenkinti šeiminių rūpestingumu ir nuoširdumu.

P. Mašalaitis ir A. Pumpulytė susituokė Philadelphiaje, rugpjūčio 15 d.

VASAROTOJŲ CENTRAS

Šią vasarą Lake Hotel, Asbury Park, N. J., lankėsi daug žymių svečių ir visi buvo patenkinti. Pavyzdžiui, čia vasarotojo Gen. Konsulas J. Budrys su žmona, Vliko pirm. dr. A. Trimakas, prel. Tulaba, kun. dr. S. Valiušaitis, kun. P. Totoraitis, kun. Marčiulionis, kun. Pragulbickas, prof. J. Žilevičius, dr. V. Kanauka, dr. S. Petrauskas, dr. Dižiuolis, dr. Aleksandras ir cili kiti. Reikia pasakyti, kad kultūringų lietuvių vadovaujamas Lake Hotel tapo mūsų tautiečių vasaravimo centru. Bet svarbiausia, tai kad iš įvairiausių vietovių atvykę lietuviai čia, prie Atlanto, gali gerai pailsėti. Beje, savaitgaliais čia groja orkestras ir svečiai gali pasižokti. V.

Santariečių suvažiavimas

Iš kitų studentiško suvažiavimų šiemetinis visuotinis santariečių suvažiavimas (Tabor Farmoj, Sodus, Mich., rugsėjo 11-13 dd.) išskirs savo intelektualiniu žvilgsniu.

Pagrindines suvažiavimo paskaitas skaitys Karolis Drunga apie "Idėjų ir veiklą lietuvių tautos laisvės kovoje." Poetas Henrikas Nagys aiškins "Literatūros kūrinių: jo pajutimą ir suvokimą."

Bus literatūrinė, muzikinė, dailės, istorijos-sociologijos, ir gyvojo lietuviško žodžio sekcijos.

Santaros penkmečio apžvalgoje bus Valdo Adamkavičiaus, Zenono Rekašiaus, Sauliaus Simoliūno ir Horsto Žibo debatai.

Vakarai bus skirti lietuviškajam teatrui ir literatūrai.

Teatro vakare dalyvaus Birutė Pūkelevičiūtė ir, manoma, Kostas Ostrauskas bei Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė.

Prieš suvažiavimą, rugsėjo 8-10 dd., ten pat įvyks studijiniai kursai tema "Jaunatvika veikia kintančioje bendruomenėje." Juos organizuoja Vanda Gegevičiūtė ir Gabrielius Gedvila.

Į suvažiavimą kviečiami ir bičiuliai studentai iš kitur.

G. V.

ZIEMOS STOVYKLA

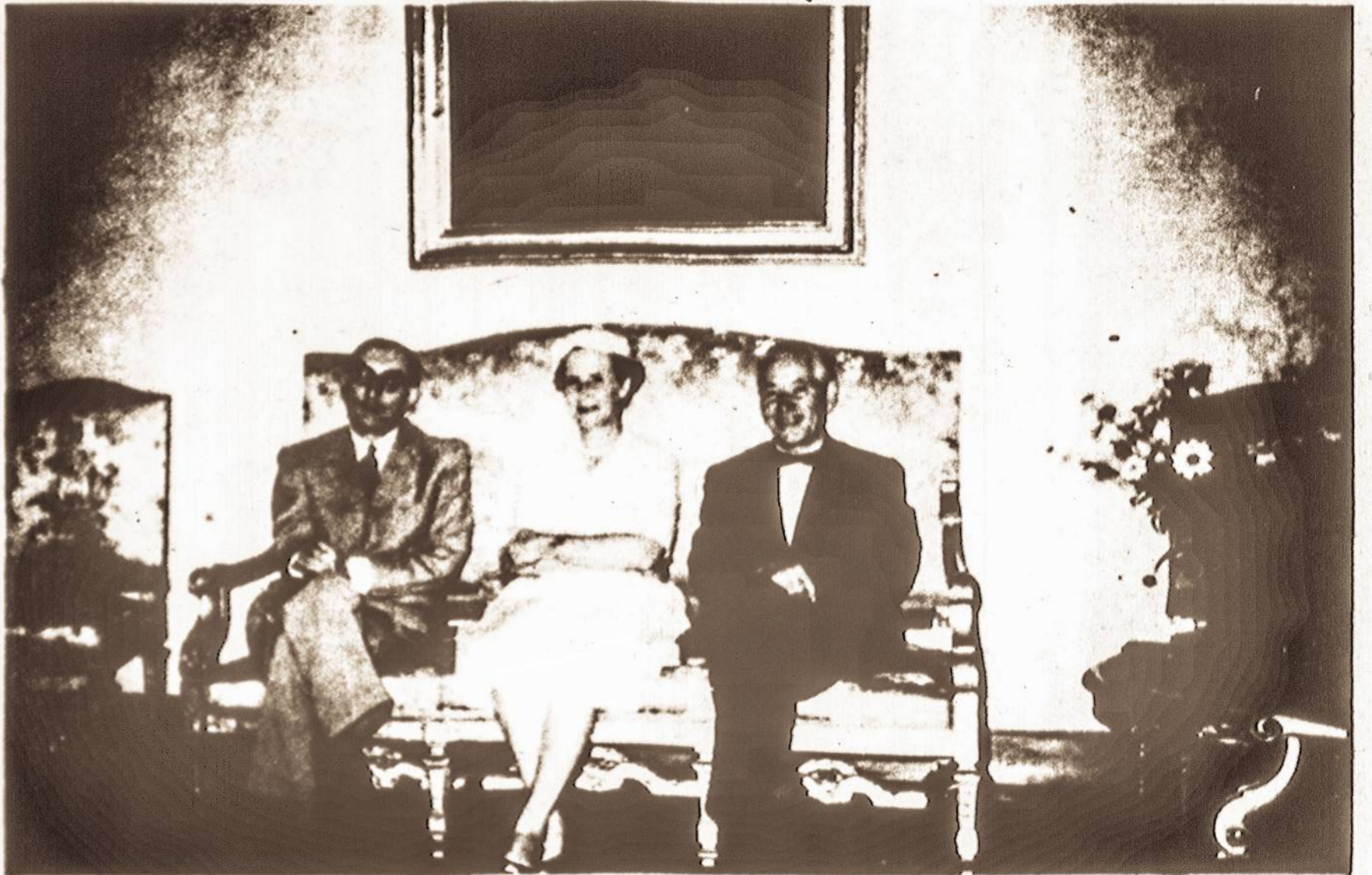
Rytinio pakraščio akademiškai skautai Naujuosius Metus sutiks savo žiemos stovykloje — kalnuose. Tai bus pirmoji akademiškų skautų žiemos stovykla šiame pakraštyje. Pradėkime jau dabar blizginti slides!

Gerbiamam Dr. Henrikui Lukaševičiui,
netekus mylimos žmonos

A. A.
LEONĖS LUKAŠEVIČIENĖS,

reiškiamo giliausią užuojautą,

Lietuvių Studentų Skautų Korporacija VYTIS

Feliksas ir Emilija Morkai, žinomi New Yorke veikėjai, būdami Romoje taip pat aplankė Lietuvos diplomatinės tarnybos šefą ministrą St. Lozoraitį (kairėje).

Išpūdžiai iš Hudsono šventės

Lietuvių Amerikoje išlaikyti labai daug posėdžiaujama ir pinigaujama. Bet kai reikia ką nors už tai parodyti, mažai beišgalime. Tuo tarpu progų yra daug savo tautai garsinti ir mūsų jaunimui pasižymėti. Šiuo atveju mūsų "veiksmai" parodo visišką savo neveiklumą.

Štai, New Yorkas šią vasarą susilaukė svečių iš viso pasaulio. Visos tautos pasireiškia Hudsono 350 m. atradimo sukakties minėjime, kurio proga Central Parke kiekvieną sekmadienį vyksta puikus tautinių grupių pasirodymai. Pereitą sekmadienį įvyko lietuvių, latvių, estų ir gudų meno programos. Šalia kitų plevėsavo ir Lietuvos trispalvė. Amerikiečiai savo kalbose pažymėjo, kad nors Lietuva ir kitos Europos valstybės Sovietų paverptos, New Yorke jos yra laisvos ir ta laisve bei jų įnašu į Ameriką visas kraštas džiaugiasi. Džiaugėsi ir ten dalyvaujantys lietuviai. Bet tarp tūkstančių kitų — dainių

Vienybės reporteriui, deja, neteko matyti atstovų iš ALT, SLA, ALTS, VLIKO, Bendruomenės. Nebuvo nė vieno lietuvių dvasiško. Buvo jaunimo, neorganizuotos visuomenės, ne vien iš New Yorko, New Jersey, bet ir plačiosios Amerikos.

Lietuvių programai — muzikai ir šokiams — vadovavo Algirdas Kačanauskas, Jadvyga Matulaitienė. Dainavo Lionė Juodytė ir Louis Stukas. Akordionų šokiams akompanavo Ona Gutauskaitė iš Linden, N. J. Programą angliškai ir lietuviškai perdavė Jonas Valaitis, savo kalbose įterpdamas ir apie Lietuvą, romantišką jos praeitį, lietuvių liaudies meną bei dainą. Programa visiems paliko gražaus išpūdžio. Bet Arthur Murray šokių mokyklos priza laimėjo gudai, nors publika lietuviams daugiau plojo.

Žinoma, jei būtų dalyvavęs jungtinis lietuvių choras iš New Yorko ir New Jersey, rezultatas būtų buvęs kitoks. Juk tai buvo

kaip ir dainų šventė ruošiamą paties New Yorko miestui. Ir tokia proga nepasinaudoti... O paskui susirinkimuose vienas kitą mokyti būti geresniais lietuviams... Jei tokią šventę norėtume patys savo jėgomis susirengti — reiktų ne vieno tūkstančio dolerių ir milijoniško darbo. Dabar buvo tik paaukotas laikas ir darbas pasišventusių: šokėjų, dainininkų, muzikų, mokytojų ir kelių kitų asmenų. Be to, panaudotas Stuko radijo laikas ir spaudos talka.

Lietuviai, deja, nemoka organizuotai naudotis tarptautinėmis pramogomis ir progomis savo vardui kelti. Laimė dar, kad ne visus lietuvius Bendruomenė ir kiti "organizuoti kūnai" sugebėjo įjungti į nieko nereikiantį grupę. V. J.

Inž. T. Kojelis atostogų metu buvo atvykęs iš Chicago aplankyti draugų ir ta proga lankėsi Vienybės redakcijoje.

J. Matulaitienės vadovaujama lietuvių šokėjų grupė dalyvavusi Hudsono šventės programoje Central Parke, New Yorke, praeitą sekmadienį.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka